

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. VII.

Vsebina: 55. Zahvala sv. Očeta Leona XIII. — 56. Epistola encyclica Leonis PP. XIII. de Sanctissima Eucharistia. — 57. Okrožnica sv. Očeta Leona XIII. o presveti Evharistiji. — 58. Litterae apostolicae de instituendo consilio studiis sacrae scripturae provehendis. — 59. Decretum S. R. C., quo festum S. Joannis Baptistae de La Salle pro universa ecclesia praescribitur. — 60. Konkurzni razpis. — 61. Škofijska kronika.

1902.

55.

Zahvala sv. Očeta Leona XIII.

Na dan sv. Joahima so poslali prevzvišeni gospod knezoškof sv. Očetu za god nastopno brzojavno čestitko:

Eminentissimo Cardinali Rampolla

Roma, Vaticano.

Hodie in festo S. Joachim universa dioecesis Labacensis iubilaeum summi Pontificis celebrat et quidem cum solemni missa, convenienti sermone, adoratione Sanctissimi, oblatione oboli petri et processione; quae Sanctitati Suae ob solatium nuntio simulque benedictionem apostolicam peto pro me, pro universo clero et fideli populo praecipue pro filiis discolis, qui pro dolor, in dies magis magisque in omnimodam apostasiam labuntur.

† Antonius Bonaventura, episcopus.

Na to brzojavko so prejeli prevzvišeni gospod knezoškof od kardinala Rampolle nastopni list, kateremu je bila priložena pismena zahvala sv. Očeta, podpisana od Njih lastnoročno s prav krečkimi potezami:

Nro. 72.069.

Ill^me ac Rem^e Domine.

Telegramma a te missum ad Summum Pontificem onomastica Ejus festivitate, tam gratum Eidem accidit ut per Pontificiam epistolam rescribendum tibi Sanctitas Sua existimaverit. Dum igitur hoc tale documentum ad te transmittio, existimationis meae sensa tibi testor, meque profiteor

Amplitudini Tuae

Romae, die 20. Augusti a. 1902.

Addictissimum

M. Card. Rampolla m. p.

Illmo ac Rem^o Domino

Antonio Bonaventura Episcopo Labacensium.

Labacum

(con lettera Pontificia.)

Predstoječemu listu priloženo papeževo pismo slove:

VENERABILI FRATRI

ANTONIO BONAVENTURAE EPISCOPO LABACENSIVM LABACVM.

LEO PP. XIII.

VENERABILIS FRATER, SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

De habitis in dioecesi Labacensi solemniis honori et cultui Beati Joachimi, cuius et appellamur nomine et patrocinio sustentamur, certiores Nos fecit Noster a Negotiis publicis Minister, cui actam splendide celebritatem significare properasti. Obsequium ac studium per te patefactum

quam gratum Nobis acciderit et quam iucundum, non est cur iis aperiamus, quibus perspectum probe est magnam Nos laetitiam percipere e devotis filiorum Nostrorum voluntatibus. Quamobrem gratias Vobis easque peramplas agere festinamus, libentique animo ex effuso omnium vestrum amore spem concipiendam arbitramur fore, ut ad bonorum exemplar ii etiam informentur, qui coniunctionem cum Petri sede labefactare impie ac nefarie conantur. Testem interea benvolentiae Nostrae, auspicemque divinorum munerum Benedictionem Apostolicam tum tibi tum fidelibus tuis unversis peramanter in Domino impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum die XIX. Augusti anno MCMII, Pontificatus Nostri XXV.

Leo PP. XIII. m. p.

56.

Epistola encyclica de Sanctissima Eucharistia.

VENERABILIBVS FRATRIBVS
PATRIARCHIS PRIMATIBVS ARCHIEPISCOPIS EPISCOPIS
ALIISQVE LOCORVM ORDINARIIS
PACEM ET COMMVNIONEM
CVM APOSTOLICA SEDE HABENTIBVS

LEO PP. XIII

VENERABILES FRATRES
SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Mirae caritatis in hominum salutem exempla, quae a Iesu Christo praeuolent, Nos quidem pro sanctitate officii inspicere et persequi adhuc studuimus, ad extremumque vitae spiritum, ipso opitulante, studebimus. Nam tempora nacti nimis acriter veritati et iustitiae infensa, quantum erat in Nobis, docendo, admonendo, agendo prout nuperrima ad vos epistola Apostolica confirmavit, nequaquam intermisimus ea late praestare, quae sive ad multiplicem errorum contagionem depellendam, sive ad nervos intendendos christianae vitae aptius conducere viderentur. In his autem duo sunt recentioris memoriae, omnino inter se coniuncta, unde Nosmetipsi opportunae consolationis fructum, tot prementibus aegritudinis causis, recolendo percipimus. Alterum, quum optimum factu censuimus augusto Cordi Christi Redemptoris universitatem humani generis peculiari ritu devoveri; alterum, quum omnes christianum nomen profitentes gravissime hortati sumus, ut Ei ipsi adhaerent, qui vel singulis vel iure sociatis *via, veritas, vita* divinitus est. — Nunc vero eadem ipsa, advigilante in Ecclesiae tempora, Apostolica caritate movemur ac prope impellimur ut aliud quiddam ad ea proposita iam confecta, tamquam perfectionem suam addamus, ut videlicet christiano populo maiorem in modum commendemus sanctissimam EUCHARISTIAM, quippe donum divinisimum ex intimo plane Corde prolatum eiusdem Redemptoris, *desiderio desiderantis* singularem huiusmodi cum hominibus coniunctionem, maximeque factum ad saluberrimos fructus redemptionis eius dilargiendos.

Quamquam in hoc etiam rerum genere nonnulla vel antehac Nos auctoritate et studio curavimus. Iucundumque memoratu est inter cetera legitimam Nos probationem ac privilegiis auxisse Instituta et Sodalitia non pauca, divinae Hostiae perpetua vice adorandae addicta; operam item dedisse ut conventus eucharistici digna cum celebritate parique utilitate haberentur; iisdem praeterea similisque causae operibus patronum caelestem attribuisse Paschalem Baylon, qui mysterii eucharistici cultor extitit insigniter pius. — Itaque, Venerabiles Fratres, de hoc ipso mysterio in quo tuendo illustrandoque constanter tum Ecclesiae sollertia, non sine praeclaris Martyrum palmis, elaboravit, tum praestantissimorum hominum doctrina, eloquentia, variaeque artes splendide contenderunt, libet capita quaedam alloquendo complecti; idque ut apertior atque expressior patescat eiusdem virtus, qua maxime parte se dat praesentissimam hisce necessitatibus temporum allevandis. Sane, quandoquidem Christus Dominus sub excessum mortalis cursus istud reliquit caritatis immensae in homines monumentum, idemque praesidium maximum *pro mundi vita* ¹⁾, nihil Nobis de vita proxime cessuris optare feliciter possumus quam ut liceat excitare in omnium animis atque alere memoris gratiae debitaque religionis affectum erga Sacramentum mirabile, in quo salutis et pacis, sollicitis omnium studiis quaesitae, spem atque efficientiam maxime niti arbitramur.

¹⁾ Ioann. VI, 52.

Quod saeculo, usquaque perturbato et laboranti tam misere, talibus Nos remediis adiumentisque ducimus praecipue consulendum, non deerunt sane qui demirentur, et fortasse qui dicta Nostra procaci cum fastidio accipiant. Id nempe est potissimum a superbia: quo vitio animis insidente, elanguescat in iis christiana fides, quae obsequium vult mentis religiosissimum, necesse est, atque adeo caligo de divinis rebus tetrius incumbat; ut in multos illud cadat: *Quaecumque ignorant, blasphemant*¹⁾. Iam vero tantum abest ut Nos propterea ab inito avocemur consilio ut certum sit contentiore potius studio et recte animatis lumen afferre et sancta vituperantibus veniam a Deo, fraterna piorum imploratione, exorare.

Sanctissimae Eucharistiae virtutem integra fide nosse qualis sit, idem enimvero est ac nosse quale sit opus quod humani generis causâ Deus, homo factus, potenti misericordia perfecit. Nam ut est fidei rectae Christum profiteri et colere summum effectorem salutis nostrae, qui sapientia, legibus, institutis, exemplis, fusoque sanguine omnia instauravit; aequae est eundem profiteri colere sic in Eucharistia reapse praesentem, ut verissime inter homines ad aevi perpetuitatem ipse permaneat iisque partae redemptionis beneficia magister et pastor bonus, peracceptusque deprecator ad Patrem, perenni copia de semetipso impertiat. — Beneficia porro ex Eucharistia manantia qui studiose religioseque consideret, illud sane praestare atque eminere intelliget quo cetera quaecumque sunt continentur; ex ipsa nempe vitam in homines, quae vere vita est, influere: *Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita*²⁾. — Non uno modo, quod alias docuimus, Christus est *vita*; qui adventus sui inter homines causam professus est eam, ut afferret ipsis certam vitae plus quam humanae ubertatem: *Ego veni ut vitam habeant, et abundantius habeant*³⁾. Statim namque ut in terris *benignitas et humanitas apparuit Salvatoris nostri Dei*⁴⁾, nemo quidem ignorat vim quamdam continuo erupisse ordinis rerum prorsus novi procreatricem, eamque in venas omnes societatis civilis et domesticae permanasse. Novas inde homini cum hominæ necessitudines; nova publice et privatim iura, nova officia; institutis, disciplinis, artibus novos cursus: quod autem praecipuum, hominum animos et studia ad veritatem religionis sanctitatemque morum traducta; atque adeo vitam homini communicatam, caelestem plane ac divinam. Huc nimirum ea spectant, quae crebro in sacris litteris commemorantur, *lignum vitae, verbum vitae, liber vitae, corona vitae*, nominatimque *panis vitae*.

At vero, quoniam haec ipsa de qua dicimus vita expressam habet similitudinem cum vita hominis naturali, sicut altera cibo alitur atque viget, ita alteram sustentari cibo suo et augeri oportet. Apte hic facit revocare quo quidem Christus tempore ac modo moverit animos hominum et adduxerit ut panem vivum, quem daturus erat, convenienter probeque exciperent. Ubi enim manavit fama de prodigio quod ille, multiplicatis panibus in satietatem multitudinis, patraverat ad litus Tiberiadis, confestim plures ad ipsum confluerunt, si forte par sibi obtingeret beneficium. Tum Iesus, opportunitate arrepta, similiter ac quum feminae Samaritanae, ab haurienda puteali aqua, sitim ipse iniecerat *aquae salientis in vitam aeternam*⁵⁾, cupidiae multitudinis sic erigit mentes, ut panem alium cupidius appetant *qui permanet in vitam aeternam*⁶⁾. Neque vero huiusmodi panis, instat Iesus admonere, est manna illud caeleste, quod patribus vestris per deserta peregrinantibus praesto fuit; neque ille quidem quem ipsi nuper a me mirabundi accepistis; verum egomet sum panis iste: *Ego sum panis vitae*⁷⁾. Idemque eo amplius suadet omnibus, et invitando et praecipiendo: *Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum; et panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita*⁸⁾. Graviter porro praeccepti ita ipse convincit: *Amen amen dico vobis, nisi manducaveritis carnem Filii hominis et biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis*⁹⁾. — Absit igitur pervagatus ille error perniciosissimus opinantium Eucharistiae usum ad eos fere amandandum esse qui vacui curis angustique animo conquiescere instituant in quodam vitae religiosioris proposito. Ea quippe res, qua nihil sane nec excellentius nec salutaris, ad omnes omnino, cuiuscumque demum muneris praestantiaeve sint, attinet, quotquot velint (neque unus quisquam non velle debet) divinae gratiae in se fovere vitam, cuius ultimum est adeptio vitae cum Deo beatae.

Atque utinam de sempiterna vita recte reputarent et providerent ii potissimum quorum vel ingenium vel industria vel auctoritas tantopere possunt ad res temporum atque hominum dirigendas. At vero videmus deploramusque ut plerique cum fastu existiment se novam veluti vitam eamque prosperam saeculo indidisse, propterea quod ipsum ad omne genus utilia et mirabilia inflammato cursu contendere suo impulsu urgeant. Sed enim, quocumque aspexeris, humana societas, si a Deo aliena, potius quam quaesitâ fruatur tranquillitate rerum, perinde angitur et trepidat ut qui febrili aestuque

¹⁾ Iudae 10.

²⁾ Ioann VI, 52.

³⁾ Ioann. X, 10.

⁴⁾ Tit. III, 4.

⁵⁾ Ioann. IV, 24.

⁶⁾ Ib. VI, 27.

⁷⁾ Ib. VI, 48.

⁸⁾ Ib. 52.

⁹⁾ Ib. 54.

iacatur; prosperitati dum anxie studet eique unice fedit, fugientem sequitur, inhaeret labenti. Homines enim et civitates ut necessario ex Deo sunt, ita in alio nullo vivere, moveri, efficere boni quidquam, nisi in Deo per Iesum Christum queunt; per quem late profluxerunt et profluunt optima quaeque et lectissima. — Sed horum omnium fons et caput bonorum est potissimum augusta Eucharistia: quae quum eam alat sustentetque vitam cuius ex desiderio tam vehementer laboramus, tum dignitatem humanam quae tanti nunc fieri videtur, immensum auget. Nam quid maius aut optabilius, quam effici, quoad eius fieri possit, divinae participem consortemque naturae? At enim hoc nobis Christus praestat in Eucharistia maxime, qua euectum ad divina, gratiae munere, hominem arctius etiam sibi adiungit et copulat. Id enim interest inter corporis cibum et animi, quod ille in nos convertitur, hic nos in se convertit; qua de re Christum ipsum Augustinus loquentem inducit: *Nec tu me in te mutabis sicut cibum carnis tuae, sed tu mutaberis in me.*¹⁾

Ex hoc autem praecellentissimo Sacramento, in quo potissime apparet quemadmodum homines in divinam inseruntur naturam, iidem habent in omni supernarum virtutum genere incrementa maxima. Et primum in fide. Omni quidem tempore fides oppugnatores habuit; nam etsi hominum mentes praestantissimarum rerum cognitione extollit, quia tamen quae supra naturam esse aperuit, qualia sint celat, eo videtur mentes ipsas deprimere. Sed olim tum hoc tum illud fidei caput oppugnabatur; deinceps multo latius exarsit bellum, eoque iam perventum est ut nihil omnino supra naturam esse affirmetur. Iamvero ad vigorem fervoremque fidei in animis redintegrandum perapte est, ut nihil magis, mysterium Eucharisticum, proprie *mysterium fidei* appellatum: hoc nimirum uno, quaecumque supra naturam sunt, singulari quadam miraculorum copia et varietate, universa continentur: *Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator Dominus, escam dedit timentibus se.*²⁾ Si Deus enim quidquid supra naturam fecit, ad Verbi retulit Incarnationem, cuius beneficio restitueretur humani generis salus, secundum illud Apostoli: *Proposuit . . . instaurare omnia in Christo, quae in caelis, et quae in terra sunt, in ipso;*³⁾ Eucharistia, Patrum sanctorum testimonio, Incarnationis continuatio quaedam et amplificatio censenda est. Siquidem per ipsam incarnati Verbi substantia cum singulis hominibus copulatur; et supremum in Calvaria sacrificium admirabili modo renovatur; id quod praesignificavit Malachias: *In omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio munda.*⁴⁾

Quod miraculum, unum omnium in suo genere maximum, miracula comitantur innumerabilia; hic enim omnes naturae leges intermissae: tota substantia panis et vini in corpus et sanguinem Christi convertitur; panis et vini species, nulla re subiecta, divina virtute sustentantur; corpus Christi tam multa simul loca nanciscitur, quam multis simul in locis Sacramentum perficitur. Humanae autem rationis quo magis erga tantum Mysterium intendatur obsequium, quasi adiumento suppetunt prodigia, in eiusdem gloriam, veteri memoria et nostra patrata; quorum publica exstant non uno loco eaque insignia monumenta. Hoc igitur Sacramento videmus fidem ali, mentem enutriri, rationalistarum commenta dilui, ordinem rerum quae supra naturam sunt maxime illustrari.

Sed ut divinarum rerum fides languescat, non modo superbia, quod supra attigimus, sed etiam depravatio facit animi. Nam si usu venit ut quo melius quisque est moratus, eo sit ad intelligendum sollertior, corporis autem voluptatibus mentes obtundi ipsa ethnica dispexit prudentia, divina sapientia praemonuit;¹⁾ tanto magis in divinis rebus voluptates corporis obscurant fidei lumen, atque etiam, per iustam Dei animadversionem, extinguunt. Quarum quidem voluptatum insatiabilis hodie cupiditas flagrat, omnesque late tamquam contagio quaedam morbi vel a primis aetatulis inficit. Verum teterrimi huius mali praeclarum in divina Eucharistia praesto est remedium. Nam, omnium primum, augendo caritatem, libidinem coercet; ait enim Augustinus: *Nutrimtum eius (caritatis) est immunitio cupiditatis; perfectio, nulla cupiditas.*²⁾ Praeterea castissima Iesu caro carnis nostrae insolentiam comprimit, ut Cyrillus monuit Alexandrinus: *Christus enim existens in nobis sopit saevientem in nostris membris carnis legem.*³⁾ Quin etiam fructus Eucharistiae singularis et iucundissimus est quem significavit propheticum illud: *Quid bonum eius (Christi) est, et quid pulchrum eius, nisi frumentum electorum et vinum germinans virgines.*⁴⁾ videlicet sacrae virginitatis forte et constans propositum, quod, vel diffuente deliciis saeculo, latius in dies uberiusque in catholica Ecclesia florescit: quanto quidem ubique cum religionis ipsiusque humani convictus emolumento et ornamento est probe cognitum. — Accedit quod huiusmodi Sacramento spes bonorum immortalium, fiducia auxiliorum divinatorum, mirifice roboratur. Beatitudinis enim studium, quod omnium animis insitum atque innatum est, terrestrium bonorum fallacia, iniusta flagitiosorum hominum vi, ceteris denique corporis animique molestiis magis magisque acuitur. Iam vero

¹⁾ Conf. I. VII, c. X

²⁾ Ps. CX, 4–5.

³⁾ Eph. I, 9–10.

⁴⁾ I, 11.

¹⁾ Sap. I, 4.

²⁾ De diversis quaestionibus LXXXIII, quaest. XXXVI.

³⁾ Lib. IV, c. 2 in Ioann. VI, 57.

⁴⁾ Zach. IX, 17.

augustum Eucharistiae Sacramentum, beatitatis et gloriae causa idem et pignus est, idque non animo tantum sed etiam corpori. Quum enim animos caelestium bonorum copiâ locupletat, tum iis perfundit suavissimis gaudiis, quae quamlibet hominum aestimationem et spem longe superent; in adversis rebus sustentat, in virtutis certamine confirmat, in vitam custodit sempiternam, ad eamque tamquam instructo viatico perducit. Corpori autem caduco et fluxo Hostia illa divina futuram ingenerat resurrectionem; siquidem corpus immortale Christi semen inserit immortalitatis, quod aliquando erumpat. Utrumque istud et animo et corpori bonum inde obventurum Ecclesia omni tempore docuit, Christo obsecuta affirmanti: *Qui manducat meam carnem, et bibit meum sanguinem, habet vitam aeternam: et ego resuscitabo eum in novissimo die.*¹⁾ — Cum re cohaeret magnique interest id considerare, ex Eucharistia, quippe quae a Christo instituta sit tamquam *passionis suae memoriale perenne*,²⁾ christiano homini castigandi salutariter sui denunciari necessitatem. Iesus enim primis illis sacerdotibus suis: *Hoc facite, inquit, in meam commemorationem*,³⁾ idest hoc facite ad commemorandos dolores, aegritudines, angores meos, meam in cruce mortem. Quapropter huiusmodi sacramentum idem et sacrificium assidua est in omne tempus poenitentiae, ac maximi cuiusque laboris adhortatio itemque voluptatum, quas homines impudentissimi tantopere laudant et efferunt, gravis et severa improbatio: *Quotiescumque manducabitis panem hunc; et calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat.*⁴⁾

Praeter haec, si in praesentium malorum causas diligenter inquiras, ea reperies inde fluxisse, quod hominum inter ipsos caritas, caritate adversus Deum frigescere, deferbuerit. Dei se esse filios atque in Iesu Christo fratres obliti sunt; nihil, nisi sua quisque, curant; aliena non modo negligunt, sed saepe oppugnant in eaque invadunt. Inde crebrae inter civium ordines turbae et contentiones: arrogantia, asperitas, fraudes in potentioribus; in tenuioribus miseriae, invidiae, secessiones. Quibus quidem malis frustra a providentia legum, a poenarum metu, a consiliis humanae prudentiae quaeritur sanatio. Illud est curandum enitendumque, quod plus semel Ipsi fusiusque commonuimus, ut civium ordines mutua inter se concilientur officiorum coniunctione, quae a Deo profecta, opera edat germanum Iesu Christi spiritum et caritatem referentia. Hanc terris Christus intulit, hac omnia inflammari voluit, utpote quae una posset non modo animae sed etiam

corpori beatitatis aliquid vel in praesens afferre: amorem enim immoderatum sui in homine compescit et divitiarum cohibet cupiditatem, quae *radix omnium malorum est.*¹⁾ Quamquam vero rectum est omnes iustitiae partes inter ordines civium convenienter tutari; praecipuo tamen caritatis praesidio et temperamento id demum assequi licebit ut in hominum societate salutaris ea quam Paulus suadebat, *fiat aequalitas*,²⁾ facta conservetur. Hoc igitur Christus voluit, quum augustum hoc Sacramentum institueret, excitanda caritate in Deum, mutuam inter homines fovete caritatem. Haec enim ex illa, ut perspicuum est, suapte natura existit, et sua veluti sponte effunditur: neque vero fieri potest ut ulla ex parte desideretur, quin immo incendatur et vigeat oportet, si Christi erga ipsos caritatem perpendat in hoc Sacramento; in quo, ut potentiam suam et sapientiam magnifice patefecit, sic *divitias divini sui erga homines amoris velut effudit.*³⁾ Tam insigni ab exemplo Christi, omnia sua nobis laugientis, sane quantum ipsi inter nos amare atque adiuvare debemus, fraterna necessitudine quotidie arctius devincti! Adde quod vel signa ipsa, quibus huiusmodi constat Sacramentum, peropportuna coniunctionis incitamenta sunt. Qua de re sanctus Cyprianus: *Denique unitatem christianam firma sibi atque inseparabili caritate connexam etiam ipsa dominica sacrificia declarant. Nam quando Dominus corpus suum panem vocat de multorum granorum adunatione congestum, populum nostrum quem portabat indicat adunatum: et quando sanguinem suum vinum appellat de botris atque acinis plurimis expressum atque in unum coactum, gregem item nostrum significat commixtione adunatae multitudinis copulatum.*⁴⁾ Similiter Angelicus Doctor ex Augustini sententia⁵⁾ haec habet: *Dominus noster corpus et sanguinem suum in eis rebus commendavit, quae ad unum aliquid rediguntur ex multis; namque aliud, scilicet panis ex multis granis in unum constat, aliud, scilicet vinum in unum ex multis acinis confluit, et ideo Augustinus alibi dicit: O Sacramentum pietatis, o signum unitatis, o vinculum caritatis*⁶⁾ Quae omnia confirmantur Concilii Tridentini sententiâ, Christum Eucharistiam Ecclesiae reliquisse „tamquam symbolum eius unitatis et caritatis, qua Christianos omnes inter se coniunctos et copulatos esse „voluit... symbolum unius illius corporis, cuius ipse „caput existit, cuique nos, tamquam membra, arctis „simâ fidei, spei et caritatis connexionem adstrictos esse

¹⁾ Ioann. VI, 55.

²⁾ S. Thomas Aquin. *opusc.* LVII: *Offic. de festo Corp. Christi.*

³⁾ Luc. XXII, 19.

⁴⁾ I Chor. XI, 26.

¹⁾ I Tim. VI, 10.

²⁾ II. Cor. VIII, 14.

³⁾ Conc. Trid. sess. XIII. *De Euchar.* c. II.

⁴⁾ Ep. 69, ad Magnum n. 5 (al. 6).

⁵⁾ Tract. XXVI, in Ioann. n. 13, 17.

⁶⁾ *Summa theol.* III p. q. LXXIX, a. 1.

„voluit.“¹⁾ Idque edixerat Paulus: *Quoniam unus panis, unum corpus multi sumus, omnes qui de uno pane participamus.*²⁾ Illud enimvero pulcherrimum ac periu-
cundum est christianae fraternitatis aequalitatisque so-
cialis specimen, promiscue ad sacra altaria circumfundi
patritium et popularem, divitem et pauperem, doctum
et indoctum, eiusdem aequae participes convivii caelestis.
— Quod si merito in Ecclesiae fastis hoc primordiis
eius vertitur propriae laudi quod *multitudinis creden-
tium erat cor unum et anima una;*³⁾ sane eos tam
eximium bonum debuisse consuetudini mensae divinae,
obscurum non est; de ipsis enim commemoratum legimus:
*Erant perseverantes in doctrina Apostolorum et
in communicatione fractionis panis.*⁴⁾ — Mutuae
praeterea inter vivos caritatis gratia, cui a Sacramento
eucharistico tantum accedit roboris et incrementi, Sa-
crificii praesertim virtute ad omnes permanat qui in
sanctorum communione numerantur. Nihil est enim
alud sanctorum communio, quod nemo ignorat, nisi
mutua auxilii, expiationis, precum, beneficiorum com-
municatio inter fideles vel caelesti patria potitos vel
igni piaculari addictos vel adhuc in terris peregrinantes,
in unam coalescentes civitatem, cuius caput Christus,
cuius forma caritas. Hoc autem fide est ratum, etsi
soli Deo Sacrificium augustum offerri liceat, tamen
etiam honori Sanctorum in caelis cum Deo regnantium,
qui illos coronavit, celebrari posse ad eorum patro-
cinium nobis conciliandum atque etiam, ut ab Apostolis
traditum, ad labes fratrum abolendas, qui iam in Do-
mino mortui, nondum plane sint expiati. — Sincera
igitur caritas quae, in salutem utilitatesque omnium,
omnia facere et pati assuevit, prosilit nempe ardetque
actuosa ex sanctissima Eucharistia, ubi Christus adest
ipse vivus, ubi suo erga nos amoris vel maxime indulget
divinaeque impulsus caritatis impetu suum perpetuo
sacrificium instaurat. Ita facile apparet undenam hominum
apostolicorum ardui labores, unde tam multae variae-
que apud catholicos institutae benemerendi de humana
familia rationes sua ducant auspicia, vires, constantiam,
felicesque exitus.

Haec pauca quidem in re perampla minime dubi-
tamus quin abunde frugifera christiano gregi accidant,
si operâ vestra, Venerabiles Fratres, sint opportune
exposita et commendata. At vero tam magnum et vir-
tute omni affluens Sacramentum nemo satis unquam
proinde ac dignum est, nec eloquendo laudaverit, nec
venerando coluerit. Ipsum sive pie mediteris, sive rite
adores, sive eo magis, pure sanctaeque percipias, tam-
quam centrum existimandum est in quo christiana vita,
quanta usquam est, insistit; ceteri quicumque habentur,

pietatis modi demum in id ipsum conducunt et desinunt.
Atque ea Christi benigna invitatio benigniorque pro-
missio: *Venite ad me omnes, qui laboratis, et one-
rati estis, et ego reficiam vos,*¹⁾ in hoc praecipue
mysterio evenit et quotidie impletur. — Ipsum denique
est velut anima Ecclesiae, ad quod ipsa sacerdotalis
gratiae amplitudo per varios ordinum gradus dirigitur
Indidemque haurit habetque Ecclesia omnem virtutem
suam et gloriam, omnia divinorum charismatum orna-
menta, bona omnia: quae propterea summam curarum
in eo collocat ut fidelium animos ad intimam cum
Christo coniunctionem per Sacramentum Corporis et
Sanguinis eius instruat et adducat: ob eamque rem
caeremoniis sanctissimis ipsum ornando facit venera-
bilis. — Perpetuam hoc etiam in genere providen-
tiam Ecclesiae matris ea praeclarius commendat hor-
tatio, quae in sacro Tridentino Concilio edita est, miri-
ficam quamdam caritatem pietatemque redolens, plane
digna quam populus christianus a Nobis accipiat ex
integro revocatam: „Paterno affectu admonet Sancta
„Synodus, hortatur, rogat et obsecrat per viscera miseri-
„cordiae Dei nostri, ut omnes et singuli, qui christiano
„nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vin-
„culo caritatis, in hoc concordiae symbolo iam tandem
„aliquando conveniant et concordent, memoresque tan-
„tae maiestatis, et tam eximii amoris Iesu Christi Do-
„mini nostri qui dilectam animam suam in nostrae
„salutis pretium, et carnem suam nobis dedit ad man-
„ducandum, haec sacra mysteria corporis et sanguinis
„eius eâ fidei constantia et firmitate, ea animi devotione
„ac pietate et cultu credant et venerentur, ut panem
„illum supersubstantialem frequenter suscipere possint,
„et is vere eis sit animae vita et perpetua sanitas mentis;
„cuius vigore confortati, ex huius miserae peregrina-
„tionis itinere ad caelestem patriam pervenire valeant,
„eundem panem Angelorum, quem modo sub sacris
„velaminibus edunt, absque ullo velamine manducaturi“²⁾
— Porro testis historia est, christianae vitae cultum
vulgo floruisse melius, quibus temporibus esset Eucha-
ristiae perceptio frequentior. Contra non minus est ex-
ploratum consuevisse, ut quum caelestem panem negli-
gerent homines et veluti fastidirent, sensim elangues-
ceret christianae professionis vigor. Qui quidem ne
prorsus aliquando deficeret, opportune cavit in Con-
cilio Lateranensi Innocentius III, quum gravissime prae-
cepit, ut minimum per sollemnia Paschatis nemo chris-
tianus a communione Dominici Corporis abstineret.
Liquet vero praeceptum huiusmodi aegre datum, ac
postremi remedii loco: semper enim id fuit Ecclesiae
in votis, ut cuique sacro adessent fideles de divina hac
mensa participes. „Optaret sacrosancta Synodus ut in
„singulis Missis fideles adstantes non solum spiritali

¹⁾ Sess. XIII. D. Euchar. c. II.

²⁾ I Cor. X, 17.

³⁾ Act. IV, 32.

⁴⁾ Act. II, 42.

¹⁾ Matth. XI, 82.

²⁾ Sessio XIII. de Euchar. c. VIII.

„affectu, sed Sacramentali etiam Eucharistiae perceptione communicarent, quod ad eos sanctissimi huius sacrificii fructus uberius proveniret“¹⁾).

Et uberrimam quidem salutis copiam non singulis modo sed universis hominibus paratam hoc habet augustissimum mysterium, ut est Sacrificium: ab Ecclesia propterea *pro totius mundi salute* assidue offerri solitum. Cuius sacrificii, communibus piorum studiis, fieri ampliore cum existimatione cultum addecet; hac aetate vel maxime, oportet. Itaque multiplices ipsius virtutes sive latius cognosci sive attentius recoli velimus. — Principia lumine ipso naturae perspicua illa sunt: supremum esse absolutumque in homines, privatim publice, Dei creatoris et conservatoris imperium; quidquid sumus quidquid privatim publiceque habemus boni, id omne a divina largitate profectum: vicissimque a nobis Deo testandam et summam, ut Domino reverentiam, et maximam, ut beneficentissimo, gratiam. Haec tamen officia quotusquisque hodie invenitur, qui quae par est religione colat observet! Contumaces in Deum spiritus haec, si unquam alia, prae se fert aetas: in qua rursus invalescit adversus Christum ea vox nefaria: *Nolumus hunc regnare super nos*²⁾, nefariumque propositum, *Eradamus eum*³⁾; nec sane quidquam tam vehementi impetu complures urgent, quam ut ex civili atque adeo ex humana omni consortione pulsum segregent Deum. Quo consceleratae dementiae quamquam usquequaque non proceditur, miserabile tamen est quam multos teneat divinae Maiestatis beneficiorumque eius, partae praesertim a Christo salutis, oblivio. Iamvero hanc tantam vel nequitiam vel socordiam sarciat oportet auctior communis pietatis ardor in cultu Sacrificii eucharistici; quo nihil Deo esse honorabilius, nihil iucundius potest. Nam divina est, quae immolatur hostia; per ipsam igitur tantum augustae Trinitati tribuimus honoris, quantum dignitas eius immensa postulat; infinitum quoque et pretio et suavitate munus exhibemus Patri, Unigenitum suum; eo fit ut benignitati eius non modo agamus gratiam, sed plane referamus. — Duplicemque alium ex tanto sacrificio insignem fructum licet et necesse est colligere. Maeret animus reputando, quae flagitiorum colluvies, neglecto, ut diximus, contemptoque Dei numine, usquequaque inundaverit. Omnino humanum genus magnam partem videtur caelestem iram devocare: quamquam ipsa illa quae insidet, malarum rerum seges, continet iustae animadversionis maturitatem. Excitanda igitur in hoc etiam pia fidelium contentio, ut et vindicem scelerum placare Deum, et auxiliorum eius opportunitatem calamitoso saeculo conciliare studeant. Haec autem videant maxime huius ope Sacrificii esse quaerenda. Nam divinae tum iustitiae rationibus satis cu-

mulateque facere, tum clementiae large impetrare munera possunt homines sola obitae a Christo mortis virtute. Sed hanc ipsam virtutem sive ad expiandum, sive ad exorandum voluit Christus integram permanere in Eucharistia, quae mortis ipsius non inanis quaedam nudaque commemoratio, sed vera et mirabilis, quamquam incrementa et mystica, renovatio est.

Ceterum, non mediocri Nos laetitia afficimur, libet enim profiteri, quod proximis hisce annis fidelium animi ad amorem atque obsequium erga Eucharistiae Sacramentum renovari coepisse videantur; quod quidem in spem Nos erigit temporum rerumque meliorum. Multa enim id genus et varia, ut initio diximus, sollers induxit pietas, sodalitates praesertim vel eucharisticorum rituum splendori amplificando, vel Sacramento augusto dies noctesque assidue venerando, vel illatis eidem contumeliis iniuriisque sarceniendis. In his tamen acquiescere, Venerabiles Fratres, neque Nobis licet neque vobis; etenim multo plura vel provehenda restant vel suscipienda, ut munus hoc omnium divinissimum apud eos ipsos, qui christianae religionis colunt officia, ampliore in luce atque honore versetur, tantumque mysterium quam dignissima veneratione colatur. Quapropter suscepta opera acrius in dies urgenda; prisca instituta, sicubi exoleverint, revocanda, ut sodalitia eucharistica, supplicationes Sacramento augusto ad adorandum proposito, sollemnes eius circumductae pompae, piae ad divina tabernacula salutationes, alia eiusdem generis et sancta et saluberrima; omnia praeterea aggredienda, quae prudentia et pietas ad rem suadeat. Sed in eo praecipue est elaborandum, ut frequens Eucharistiae usus apud catholicas gentes lato reviviscat. Id monent nascentis Ecclesiae, quae supra memoravimus, exempla, id Conciliorum decreta, id auctoritas Patrum et sanctissimorum ex omni aetate virorum; ut enim corpus ita animus cibo saepe indiget suo; alimoniam autem maxime vitalem praebet sacrosancta Eucharistia. Itaque praeiudicatae adversantium opiniones, innanes multorum timores, speciosae abstinendi causae penitus tollendae; ea enim agitur res, qua nihil fideli populo utilius tum ad redimendum tempus e sollicitis rerum mortalium curis, tum ad christianos revocandos spiritus constanterque retinendos. Huc sane magno erunt momento praestantiorum ordinum hortationes et exempla, maximo autem cleri navitas et industria. Sacerdotes enim, quibus Christus Redemptor Corporis et Sanguinis sui mysteria conficiendi ac dispensandi tradidit munus, nihil profecto melius pro summo accepto honore queant rependere, quam ut Ipsius eucharisticam gloriam omni ope provehant, optatisque sacratissimi Cordis eius obsequendo, animos hominum ad salutiferos tanti Sacramenti Sacrificii fontes invitent ac pertrahant.

Ita fiat, quod vehementer cupimus, ut praecellentes Eucharistiae fructus quotidie uberiores proveniant, fide,

¹⁾ Conc. Trid., sess. XXII, c. VI.

²⁾ Luc. XIX, 14.

³⁾ Ier. XI, 19.

spe, caritate, omni denique christiana virtute, feliciter accrescente; idque in sanationem atque emolumentum rei quoque publicae; fiat, ut providentissimae Dei caritatis magis magisque eluceant consilia, qui tale mysterium *pro mundi vita* constituit perpetuum.

Quarum Nos rerum erecti spe, Venerabiles Fratres, auspiciem munerum divinatorum caritatisque Nostrae te-

stem, Apostolicam benedictionem et singulis vobis et vestro cuiusque clero ac populo peramenter impertimus.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, die XXVIII Maii, in praeludio sollemnitatis Corporis Christi, anno MDCCCXCII, Pontificatus Nostri vicesimo quinto.

Leo Pp. XIII.

57.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII. na katol. škofe o presv. Evharistiji.

Slediti in posnemati svetle zglede prečudne ljubezni Jezusa Kristusa za zveličanje ljudi je Naša sveta dolžnost; za to smo se vedno prizadevali in se bomo z božjo pomočjo prizadevali do zadnjega zdihljaja. Casi, v katerih živimo, so tako sovražni resnici in pravici! Zato nismo nikdar prenehali truditi se na vso moč z nauki, opomini, dejanji za vse to, kar bi moglo pregnati kugo tolikerih zmot, kar bi moglo zopet poživiti pravo krščansko življenje. To spričuje tudi Naše zadnje pismo. Posebno pa sta dve stvari iz zadnjega časa, tesno združeni med seboj, ki nas v tolikih bridkostih zares tolažita, kadarkoli se jih spomnimo. Prva je, da smo sklenili, naj bi se ves človeški rod posvetil najsvetejšemu Srcu Kristusa Odrešenika; druga pa je, da smo vse kristjane z vso resnobo opomnili, naj bi bili združeni z Njim, ki je ne le posameznikom, ampak tudi za vso družbo božja Pot, Resnica in Življenje. Sedaj Nas pa naganja ista apostolska ljubezen, ista skrb za potrebe sv. Cerkve, da dodamo še tretjo stvar kot dopolnilo, namreč, da priporočimo, kar le moči krščanskemu ljudstvu presveto Evharistijo, saj je presveta evharistija zares božji dar; dar iz najsvetejšega Srca Odrešenika našega, ki je z živim hrepenenjem hrepenel biti združen z ljudmi na ta prečudni način; dar, dan ljudem, da bi bili po njem deležni zveličalnih sadov Njegovega odrešenja. Pač smo že tudi tu marsikaj započeli, marsikaj pospešili. Radi se zlasti spominjamo, kako smo potrdili in s posebnimi pravicami obdarili nemalo družb in bratovščin, ki so se posvetile vednemu čiščenju sv. Rešnjega Telesa; kako smo poskrbeli, da bi bili evharistični shodi, kakor je treba, mnogobrojni in blagoselni; kako smo tem in drugim takim ustanovam izbrali nebeškega zavetnika sv. Paskala Baylon, ki je bil tako velik in pobožen častivec evharistične skrivnosti.

O tej skrivnosti tedaj, častiti bratje, smo se namenili še nekoliko izpregovoriti; saj se je sv. Cerkev vedno toliko trudila, da bi branila in pojasnjevala to skrivnost; kar pričajo tudi palme mučeništva; saj so se toliko trudili največji učenjaki, sloveči govorniki, znameniti umetniki. Izpregovorili bomo o tej skrivnosti, da bi se vse bolj jasno pokazala zlasti nje velika moč za potrebe našega časa.

Zares, ker je nam Gospod na predvečer Svoje smrti zapustil ta spomin neizmerne Svoje ljubezni do ljudi, ki je obenem največje sredstvo za življenje sveta¹⁾, ne mogli bi si Mi, ko se nam bliža zadnja ura, boljšega želeli, kakor da nam je dano buditi in negovati v srcih vseh čuvstva hvaležnosti in pobožnosti do prečudnega zakramenta, v katerem je po Naših mislih upanje in moč tistega rešenja in tistega miru, ki po njem tako nemirno vsi hrepené.

Gotovo se bodo nekateri čudili, ko pravimo, da je po Naših mislih naši tako razburkani, tako mukotrpni dobi treba pomoči zlasti na tak način; nekateri bodo vsprejeli Naše besede morda celo z drzno nevoljo. Tega kriv je največ napuh. Napuh mori vero v dušah, zakaj vera hoče verno vdanost duha; napuh pokriva duše s temò glede na božje reči, tako da o mnogih velja, kar pravi sv. pismo: *Ti pa preklinjajo, česar ne vedo.*²⁾ Toda to Nas nikakor ne more odvrniti od Našega sklepa, marveč Nas še bolj podžiga, da nje, ki so dobre volje poučimo, a njim, ki zasmehujejo svete reči, izprosimo z združenimi prošnjami pravičnih od Boga odpuščanje.

Poznati s polno vero moč presvete evharistije je prav to kar poznati delo, katero je zavoljo človeštva z močnim usmiljenjem dopolnil včlovečeni Bog. Zakaj kakor prava vera uči izpoznavati in častiti Kristusa kot pravega početnika našega odrešenja, ki je z modrimi nauki, postavami, ustanovami, zgledi, s krvjo Svojo vse obnovil, tako Ga prava vera tudi izpoznavava in časti kot pričujočega v sv. evharistiji, in sicer tako pričujočega, da resnično biva med nami do konca sveta ter nam kot učitelj in dobri pastir, kot najboljši priprošnjik pri Bogu v izobilju deli dobrote dopolnjenega odrešenja.

Ce pa kdo pazljivo in verno premišljuje dobrote, potekajoče nam iz sv. evharistije, bo spoznal, da je prva med vsemi in ki ima vse druge v sebi, le-tá, da se iz nje razliva v nas življenje, ki je resnično življenje: „Kruh, ki ga bom jaz dal, je dejal Kristus, je moje meso za življenje sveta!“³⁾

¹⁾ Jan. VI. 52.

²⁾ Jud. 10.

³⁾ Jan. VI. 52.

Kristus je življenje na več načinov, kakor smo že zadnjič rekli. Kristus je prišel na svet, kakor je sam izpovedal, da bi prinesel ljudem življenje; gotovo, polno, več kakor človeško življenje. „Jaz sem prišel, da imajo življenje in imajo obilneje.“¹⁾ Takoj namreč, ko se je prikazala na zemlji dobrot in ljubezen Boga, našega Zveličarja²⁾, je prešinila svet, kakor je vsakemu znano, neka nova moč, stvarnica novega reda, in razlila se v vse žile družbe in družine. Odtod so nastale med ljudmi nove vezi; nove javne in osebne pravice, nove dolžnosti; odtod so dobile družabne ustanove, znanosti in umetnosti nove smeri; in kar je poglavitno, človeški duh se je obrnil z novo skrbjo k resnici svete vere in h kreposti. Tako je človek deležen novega življenja, zares nebeškega in božjega! Zato sv. pismo večkrat govori o drevesu življenja, o besedi življenja, o bukvah življenja, o kroni življenja, zlasti pa o kruhu življenja.

Ker pa je življenje, ki o njem govorimo, podobno našemu naravnemu življenju, zato se mora tudi nekako hraniti in rediti z neko jedjo, kakor se mora z jedjo hraniti in rediti naše naravno življenje. In tu se je treba spomniti, kdaj in kako je Kristus nagnil in spodbudil ljudi, da bi prav vzprejeli živi kruh, ki ga je nameraval dati. Ko se je namreč razglasil tisti čudež, da je na obrežju tiberijskega jezera z malo kruhi nasitil celo množico, so mnogi k njemu hiteli, češ da bodo morda deležni enake dobrote. Tedaj je Jezus porabil to priložnost, in kakor je nekdanj Samaritanki, ko je zajemala pitno vodo iz vodnjaka, vzbudil željo po studencu vode izvirajoče v večno življenje³⁾, tako je sedaj željni množici dvignil duha, da bi zaželela drugega kruha, kruha, ki ostane v večno življenje.⁴⁾ Ta kruh, tako je Jezus poučeval množice, pa ni morda tista nebeška mana, ki so jo pobirali vaši očetje na poti po puščavi; tudi ni tisti kruh, ki sem ga vam zadnjič dal v vaše veliko začudenje; ampak jaz sam sem tisti kruh: Jaz sem kruh življenja.⁵⁾ O tem prepričuje Jezus vse bolj in bolj; sedaj jim z obljubami prigovarja, sedaj jim ukazuje: Ako kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življene sveta.⁶⁾ Strog ukaz pa je, ko jim govori: Resnično, resnično vam povem: ako ne bote jedli mesa Sinú človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.⁷⁾ Proč torej s tisto

tako pogubno, a žalibog neredko zmoto, kakor da je sv. obhajilo le za one, ki so omejenega duha in prosti vseh skrbi in zato iščejo samo mirnega, pobožnega življenja. Sv. evharistija, tako vzvišena, tako zveličalna skrivnost je pač za vse; naj si bodo kateregakoli stanu, v katerikoli visoki službi; za vse, ki hočejo — in hoteti mora vsak! — za vse torej, ki hočejo v sebi ohraniti življenje milosti božje, življenje, čigar dopolnjenje je blaženo življenje v Bogu.

Ah, da bi pač o večnem življenju prav sodili in zanje prav skrbeli posebno oni, ki imajo s svojo nadarjenostjo, s svojo pridnostjo, s svojim ugledom tako velik vpliv na druge ljudi in njih zadeve. Toda z žalostjo opazujemo, kako se premnogi bahajo, kakor da so početniki novega, srečnejšega življenja, če spodbujajo in podžigajo ljudi na napredek v raznovrstnih koristnih rečeh in čudežnih iznajdbah! In vendar, kamorkoli se ozrete, nikjer človeška družba, odtujena Bogu, ne uživa zaželjenega miru, ampak muči se in premetava, kakor bolnik v mrzlični vročini; trudno se peha za srečo, a čim bolj hiti za njo, tem bolj sreča beži; ko jo hoče prijeti, se razpusti v nič. Posamezniki in družba so od Boga, zato tudi v nikomer drugem ne morejo živeti, ne gibati se, ne delovati količkaj dobrega, kakor v Bogu po Jezusu Kristusu; odtod je izšlo in še izhaja, kar je dobrega, kar je lepega. Vseh teh dobrot vir in početek pa je zlasti sveta evharistija: ko sveta evharistija hrani in redi življenje, ki po njem tako nemirno in trudno hrepenimo, dviga obenem neprimerno tudi človeško vrednost, ki je dandanašnji v toliki hvali in ceni. Zares, kaj je višjega, kaj bolj vrednega želja, kakor doseči, kolikor je sploh mogoče, delež božje narave? To pa nam nudi Kristus in sicer zlasti v sv. evharistiji. S sv. evharistijo Kristus človeka, ki je že po milosti božji dvignjen k božjim ciljem, še bolj s seboj združi in zedini. Ta razloček je namreč med pozemsko in nebeško hrano, da se pozemska hrana nam vtelesi, nebeška hrana pa nas sebi vtelesi. Kristus po besedah sv. Avgušтина tako govori kristjanu: „Jaz sem tvoja jed; a ne boš ti mene vase izpremenil, ampak ti se boš izpremenil vame!“⁸⁾

Iz tega najsvetejšega zakramenta, ki se v njem najbolj jasno kaže, kako je človek deležen božje narave, pa prejemajo ljudje tudi močno rast v vseh nadnaravnih krepostih. Najprej jim sv. evharistija množi vero. V vsaki dobi je vera imela tudi nasprotnikov. Dasi namreč vera daje duhu najvišje spoznanje, vendar na videz ponižuje duha, ker mu sicer kaže nadnaravne resnice, a mu zakriva njih bistvo. Toda včasih so nasprotovali le temu ali onemu nauku sv. vere; potem so šli že mnogo dalje; dandanašnji pa tajé že vse, kar je nadnaravnega. In da vera v dušah oživi, da se užje,

¹⁾ Jan. X. 10.

²⁾ Tit. III. 4.

³⁾ Jan. IV. 14.

⁴⁾ Jan. VI. 27.

⁵⁾ Jan. VI. 48.

⁶⁾ Jan. VI. 52.

⁷⁾ Jan. VI. 54.

⁸⁾ Conf. I. VII. c. X.

za to ni boljšega pomočka, kakor je evharistična skrivnost, ki se zategadelj po pravici imenuje tudi „skrivnost sv. vere“; v tej skrivnosti so namreč obsežene vse druge, kakor v velikem čudežu polnem bogastva in različnosti: Spomin svojih čudežev je naredil milostljivi in usmiljeni Gospod, dal je jesti njim, ki se ga boje. ¹⁾ Kar je Bog storil nadnaravnega, vse je storil z ozirom na včlovečenje Besede, ki naj bi po njem človeški rod dosegel milost odrešenja in zveličanja kakor je dejal sv. apostol: Sklenil je vse obnoviti v Kristusu, kar je v nebesih in kar je na zemlji, v njem. ²⁾ Zato je sveta evharistija po spričevanju sv. očetov skrivnostno nadaljevanje in obnavljanje včlovečenja. Po sv. evharistiji se združi včlovečena Beseda z vsakim človekom; v njej se ponavlja na čudežen način velika daritev Kalvarije, kakor je proroško napovedal Malahija: Na vsakem kraju se posvečuje in daruje mojemu imenu čista daritev. ³⁾ Ta čudež pa, ki je v svoji vrsti največji, spremlja nešteta vrsta drugih čudežev: tu so prekinjeni vsi prirodni zakoni; ves kruh in vse vino se izpremeni v telo in kri Kristusovo; podobe kruha in vina vzdržuje božja moč same zase; telo Kristusovo je obenem na toliko krajih, na kolikor krajih se je izvršilo posvečenje zakramenta... Da bi pa vdanost duha do tolike skrivnosti bila še vernejša, zato se pridružujejo v pomoč še čudeži, ki so se zgodili v proslavo te skrivnosti v prejšnjih časih in se še godé; znamenite javne priče tega so na raznih krajih. Ta zakrament torej, kakor vidimo, poživlja vero, hrani duha, razdira izmišljave racionalistov, osvetljuje kar najbolj nadnaravni red.

Toda, da hira vera v božje reči, tega ni kriv samo napuh, o katerem smo zgoraj govorili, ampak je kriva tudi izkvarjenost srca. Zakaj navadno se zgodi, čim čistejše kdo živi, tem bistrejši mu je duh; da meseno uživanje otopi duha, to so uvidevali celo poganski modrijani, izpričuje pa tudi v sv. pismu že božja Modrost. ⁴⁾ Tem bolj pa mesene naslade otemné luč vere v božjih rečeh, dà, po pravični kazni božji jo lahko celo upihnejo. In ravno dandanašnji gori v ljudeh nenasiťljiva poželjivost po takih nasladah in kakor kužna bolezen se je polastila vseh in vsepovsod; razlezla se je celo v najnežnejšo mladost. A najboljši pomoček zoper to veliko zlo je v božji evharistiji. Evharistija najprej s tem, da ljubezen podžiga, kroti poželjivost, kakor je dejal sv. Avguštin: Če se večja le ta (ljubezen), se zmanjšuje poželjivost; a popolnost brez poželjivosti. ⁵⁾ Poleg tega prečisto telo Jezu-

sovo zatira poželjivost našega telesa, kakor je omenil že Ciril aleksandrijski: Kristus, bivajoč v nas, kroti postavo mesa, ki je v naših udih. ¹⁾ Poseben in preprijeten sad sv. evharistije je tudi tisti, ki ga je označil prerok: Kaj je namreč njegova (Kristusova) dobrota in kaj njegova lepota, če ne žito izvoljenih in vino, iz katerega poganjajo device? ²⁾ to je, trdna in stanovitna obljuba svetega devištva, ki cvete tudi v sredi sveta, medlečega v mehkužnem razkošju, od dne do dne bolj in bolj v katoliški cerkvi, in znano je vsem, v kolik prid svete vere, v koliko korist tudi človeške družbe sploh.

Ta zakrament tudi prečudno krepi upanje v nesmrtno dobrine in zaupanje v božjo pomoč. Hrepenenje po blaženstvu, ki je vsajeno in vrojeno v vseh srcih, se vsled goljufivosti sveta, vsled nasilnih krivic hudobnih ljudi, vsled drugih bridkosti in težav dušnih in telesnih, le vedno bolj večja. A najsvetejši zakrament sv. evharistije je obenem vzrok in zastava blaženstva ter večne slave in sicer ne le za dušo, ampak tudi za telo. Ko namreč bogati duše z bogastvom nebeških dobrin, jih napolnjuje obenem tudi z najslajšim veseljem, ki daleč presega vse domisli ljudi in vse njih upe; v težkih dneh daje pogum, v boju za čednost moč; hrani in brani za večno življenje in kot zadnja popotnica tudi privede v večno življenje. Telesu pa, trohljivemu in minljivemu, ta božja hostija dá moč vstajenja; telo Kristusovo, nesmrtno, tudi v človeško telo vsadi kal nesmrtnosti, ki bo nekdanj pognala. Da obojno dobro, dušno in telesno, izvira odtod, je sv. Cerkev vedno učila, verna besedi Kristusovi, ki je dejal: Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. ³⁾

S tem je v zvezi — kar je tudi velikega pomena — da evharistija, ki je ustanovljena od Kristusa v večni spomin njegovega trpljenja, ⁴⁾ vedno oznanja kristjanu zveličalno postavu zatajevanja. Jezus je namreč dejal apostolom — prvim duhovnikom: To storite v moj spomin, ⁵⁾ to je, to storite v spomin mojih bolečin, grenkosti in bridkosti, v spomin moje smrti na križu! Zato je ta zakrament, ki je obenem daritev, veden opomin k pokori, k vedno večjemu zatajevanju, a tudi veden strog in resen ukor tistega uživanja, ki ga ljudje brez sramú tako hvalijo in povečujejo: Kolikorkrat bote jedli ta kruh in kelih pili, bote smrt Gospodovo oznanovali, dokler ne pride. ⁶⁾

¹⁾ Lib. IV, c. 2. in Joann. VI, 57.

²⁾ Cah. Cap. IX, 17.

³⁾ Jan. VI, 55.

⁴⁾ S. Thom. Aqu. opusc. LVII. Offic. da festo Corp. Christi.

⁵⁾ Luc. XXII, 19.

⁶⁾ I. Kor. XI, 26.

¹⁾ Ps. CX, 4—5.

²⁾ Ef. I, 9—10.

³⁾ Mal. I, 11.

⁴⁾ Modr. I, 4.

⁵⁾ De div. quaest. LXXXIII. qu. XXXVI.

Če še dalje pazno preiskujemo, odkod danda-našnji toliko zla, bomo videli, da odtod, ker se je z ljubeznijo do Boga ohladila tudi medsebojna ljubezen. Ljudje so pozabili, da so sinovi božji in bratje v Kristusu; vsak se briga le za svoje; kar je drugih, tega jih ni skrb, dà, temu mnogokrat celo nasprotujejo, to napadajo. Odtod je toliko prepira in boja med stanovi: oholost, brezsrčnost, sleparstvo med mogočnejši, beda, zavist, stavke med ubožnejšimi. Zoper to zlo nimajo zdravila človeške postave, ne strah pred kaznijo, ne naredbe človeške modrosti. Treba je truditi in prizadevati se, kakor smo že večkrat povedali, da bi združile stanove npravne vezi, ki izhajajo iz Boga in ki iz njih izhajajo dela po duhu Jezusovem in po ljubezni njegovi. Ljubezen je prinesel Kristus na svet, ljubezen naj bi po njegovi želji razvnela vse, zakaj le ljubezen mora dati že tukaj neki predokus blaženstva ne le duši, ampak tudi telesu; ljubezen božja namreč kroti in brzda neredno samoljubje človeško in pohlep pa imetju, ki je korenina vsega zla.¹⁾ Prav je, če poudarjajo pravico, ki naj v vseh ozirih vlada med stanovi, toda v prvi vrsti bo le z ljubeznijo, nje močjo in nje naredbami mogoče doseči, da se bo ustanovila in ohranila v človeški družbi tista srečna enakost,²⁾ ki jo je priporočal sv. Pavel. To je torej hotel Kristus, ko je postavil ta presveti zakrament, obuditi ljubezen do Boga in po njej gojiti medsebojno ljubezen med ljudmi. Zakaj le-tá je, kakor je samo po sebi jasno, iz prve, in iz nje naravno izvira; in ni mogoče, da bi je ne bilo, dà, ni mogoče, da se ne bi razplamenila in oživila, če ljudje premišlujejo Kristusovo ljubezen do njih v tem zakramentu; saj je tu ne le veličansko odkril svojo moč in modrost, ampak ob enem tudi razlil bogastvo svoje božje ljubezni do ljudi.³⁾

Kako bi morali po tem čudovitem zgledu Kristusu-ovem, ki nam daje vse, kar ima, ljubiti tudi mi drug drugega, kako bi nas morale družiti od dne do dne bolj bratovske vezi! Saj so pa tudi že vnanje podobe same tega zakramenta primeren nagib k edinosti! O tem pravi sv. Ciprijan: Gospodova daritev sama kaže, da bi morali biti vsi kristjani enega duha, združeni v Kristusu s tesno in nerazvezljivo vezjo ljubezni. Zakaj ko Gospod imenuje svoje telo kruh, zamešen iz moke premnogih zrn, zaznamenuje s tem, da bodi naše ljudstvo, ki je Njegovo ljudstvo, eno; in ko imenuje svojo kri vino, iztisnjeno iz premnogih grozdov in jagod, zaznamenuje zopet čedo našo, združeno iz množice venoto.⁴⁾

¹⁾ Tim. VI, 10.

²⁾ II. Kor. VIII, 14.

³⁾ Conc. Trid. Sess. XIII. De Euch. c. II.

⁴⁾ Ep. 69. ad Magnum n. 5. (al. 6).

Prav tako piše sv. Tomaž za sv. Avguštinom¹⁾: Naš Gospod je zapustil Svoje telo in Svojo kri v podobah takih stvari, ki so iz množine združene v eno; ena taka stvar, namreč kruh, je iz mnogih zrn; druga, namreč vino, iz mnogih jagod; za to sv. Avguštin kliče drugje: o zakrament pobožnosti, o znamenje edinosti, o vez ljubezni!²⁾

To vse potrjuje sveti tridentiski zbor, ki pravi, da je zapustil Kristus Svoji Cerkvi sveto evharistijo „kot simbol tiste edinosti in ljubezni, ki bi po Njegovi volji morala vladati med kristjani, kot simbol tistega enega telesa, čigar glava je On, čigar udje naj smo mi po tesnem združenju po veri, upanju in ljubezni.“³⁾

To je izrekel sv. Pavel: Ker smo, dasi nas je veliko, en kruh, eno telo vsi, ki se enega kruha udeležujemo.⁴⁾ In zares prelep in preprijazen zglede krščanskega bratovstva in krščanske enakosti, ko pristopajo združno k svetim oltarjem plemeniti in preprosti, bogati in ubogi, učeni in nevedni, vsi deležni iste nebeške gostije! Če je v zgodovini prvotne cerkve s posebno hvalo zapisano le to, da je bila množica vernih enega srca in enega duha,⁵⁾ gotovo ni dvoma, da je bilo to izreden sad pogostnega sv. obhajila; saj je o njih zapisano tudi: Bili so stanovitni v nauku apostolov in združeni v lomljenju kruha.⁶⁾

Milost medsebojne ljubezni med živimi, ki dobiva, ravno od tega zakramenta toliko moč in rast, se pa zlasti po moči sv. daritve razliva tudi na vse, ki so v občestvu svetnikov. Zakaj kakor je znano vsem, občestvo svetnikov ni nič drugega, kakor skupnost pomoči, zadoščenja, priprošenj in drugih dobrot, med verniki, ki so že v nebeški slavi ali v čistilnem ognju vic ali pa še romajo po zemlji, občani ene države, ki je nje glava Kristus, ki je nje vez ljubezen. Dasi namreč smemo darovati sv. daritev le samemu Bogu, vendar uči sv. vera, da jo smemo obhajati tudi v čast svetnikov v nebesih kraljujočih z Bogom, ki jih je venčal, da bi bili naši zavetniki in tudi, kakor uči apostolsko izročilo, da bi bili izbrisani madeži bratov, ki so že umrli v Gospodu, a še niso popolnoma očiščeni.

Iskrena ljubezen tedaj, ki v blagor in korist vseh vse stori, vse pretrpi, se vedno živa razliva, vedno delavna plameni iz presvete evharistije, kjer biva in živi Kristus sam, kjer se vdaja ljubezni do nas, kjer gnan

¹⁾ Tract. XXVI, in Joann. n. 13, 17.

²⁾ Summa theol. III. p. q. LXXIX, a. 1.

³⁾ Sess. XIII. De Euch. c. II.

⁴⁾ I. Kor. X, 17.

⁵⁾ Djanje apost. IV, 32.

⁶⁾ Dj. apost. II, 42.

od sile božje ljubezni vedno obnavlja Svojo daritev. Odtod imajo neumorni trudi apostolskih mož, odtod tako mnoge, tako raznovrstne katoliške človekoljubne dobrodelne ustanove početek, moči, trajnost, in srečen izid.

Malo je sicer to, kar smo povedali, vendar ne dvomimo, da bo rodilo tudi to med kristjani obilne sadove, če bodete vi, častiti bratje, vse primerno razložili in priporočili. Seveda tega tako velikega, tako močnega zakramenta ne bo nihče nikdar vredno hvalil, vredno častil! Naj ga pobožno premišljujemo; naj ga spodobno častimo; naj ga, kar je še več, s čistim, svetim srcem prejemamo: ta zakrament je in ostane središče vsega krščanskega življenja; vse druge pobožnosti iz njega izvirajo in se vanj raztekajo. Milo vabilo Kristusovo in še milejša obljuba: Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil,¹⁾ se izpolnjuje in dopolnjuje dan za dnevom zlasti v tej skrivnosti. Ta zakrament je končno kakor duša Cerkve; sama milost mašniškega posvečenja po stopinjah raznih redov k njemu hiti. Odtod ima Cerkev vso svojo moč, vso slavo, vso raznotero lepoto nebeških darin; odtod vse dobro; zato tudi Cerkev vso skrb obrača na to, da bi pripravila in privedla vse vernike k najtesnejšemu združenju s Kristusom po zakramentu Njegovega telesa in Njegove krvi; zato z najsvetejšimi in najlepšimi obredi večja Njegova čast. Vedno skrb sv. Cerkve tudi v tej stvari kažejo zlasti opomini tridentinskega zbora, polni prečudne ljubezni in pobožnosti, pač vredni, da jih krščanskemu ljudstvu tudi mi izcela ponovimo: „Z očetovsko ljubeznijo kliče sv. zbor, opominja, prosi in roti pri usmiljenju božjem, da bi se vsi kristjani že vendar združili in zedinili v tem znamenju edinstva, v tej vezi ljubezni, v tem simbolu zloge; da bi vsi spominjajoč se tolikega veličastva, tolike ljubezni Jezusa Kristusa, Gospoda našega, ki je dal predrago svoje življenje v naše odrešenje, ki je dal svoje telo nam v jed, trdno in stanovitno, pobožno, verno in spodobno verovali in častili te svete skrivnosti Njegovega telesa in krvi Njegove, tako da bi mogli večkrat prejemati ta nebeški kruh in da bi jim bil življenje duš in vedno zdravje duha; da bi okrepečani z njegovo močjo mogli dospeti s pota žalostnega romanja v nebeško domovino, kjer bodo ta angelski kruh, ki ga sedaj jedó zakritega pod svetimi ovoji, uživali odkritega, kakršn je.“²⁾

Zgodovina priča, da je krščansko življenje vedno najlepše cvetelo v tistih časih, ko so kristjani največkrat prejemali sv. obhajilo. Nasprotno pa tudi ni nič manj dognano, da je krščansko življenje vedno začelo pojemati in hirati, če so ljudje zanemarjali nebeški kruh, če jim je ta kruh presedal. Da ne bi morda kdaj

celó prenehalo krščansko življenje, za to je modro poskrbel Inocenc III. na lateranskem zboru, ko je svečano zapovedal, naj bi vsaj o velikonočnem času noben kristjan ne opustil sv. obhajila. Jasno je, da je dal to zapoved le s težkim srcem kot nekak zadnji pomoček; zakaj sv. Cerkev je vedno želela, da bi bili deležni verniki med vsako sv. mašo nebeške gostije. „Sveti zbor želi, naj bi verniki pri vsaki sv. maši ne le duhovno, ampak tudi zakramentalno prejemali sv. obhajilo, da bi bili tako bolj deležni zveličanskih sadov svete daritve.“³⁾

Gotovo je v tej presveti skrivnosti, v tej presveti daritvi ne le za posameznike, ampak tudi za vse ljudi pripravljena obilnost milosti; saj zato sv. cerkev daruje to daritev za rešenje vsega sveta. Spodobi se torej, da bi ljudje po prizadevanju vseh kristjanov bolj spoznali in bolj častili to daritev; da, zlasti dandanašnji je to naravnost potrebno. Želimo tedaj, da bi se tolkere nje moči vse bolj spoznale, vse bolj upoštevale! Načela, ki jih že sama pamet uči, so: Bog, stvarnik in ohranjevavec, ima nad vsemi ljudmi zasebno in javno, najvišje in neodvisno gospostvo; kar smo, kar imamo dobrega v zasebnem in javnem življenju, vse je božja blagodat; zato smo dolžni dajati Bogu gospodu našemu, največjo čast, dajati Bogu dobrotniku našemu največjo hvalo! A kako malo jih je dandanašnji, ki bi se teh dolžnosti, kakor treba, spominjali in jih izpolnjevali! Če je bila kdaj kaka doba, je naša uporna proti Bogu; v naši dobi se glasneje in glasneje dviga brezbožni klic: Nočemo, da bi ta kraljeval nad nami!⁴⁾, brezbožni naklep: Iztrebimo ga!⁵⁾ in po ničemer tako silno ne hlepè kakor po tem, da bi iz držav, da bi iz človeške družbe izločili in izgnali Boga. In če tudi niso še povsod dospeli do tako zločinske brezumnosti, je vendar silno žalostno, koliko jih je pozabilo na Boga in njegove dobrote, koliko jih je zlasti pozabilo na Kristusa Odrešenika! To zlobo ali vsaj nemarnost naj popravi vedno večja, vedno splošnejša gorečnost v češčenju in obhajanju evharistične daritve; zakaj nič ni Bogu bolj častnega, nič bolj prijetnega! Saj je božja žrtev, ki se daruje: po tej daritvi torej dobiva sv. Trojica toliko časti, kolikor je zahteva nje neizmerno veličastvo; saj neskončen dar, neskončne cene in prijetnosti, darujemo Očetu, Sinu edinorojenega: tako se torej njegovi dobrotljivosti ne le zahvalimo, ampak mu jo celo povrnemo! Še dvojen sad moremo in moramo razbrati iz tolike daritve. Srce nas boli, če se zmislimo, kako je greh kakor povodenj preplaval vse, ko ljudje, kakor smo rekli, pozabljajo in prezirajo Boga. Zares, zdi se, da velik del človeštva

¹⁾ Mat. XI, 28.

²⁾ Sess. XIII. De Euchar. c. VIII.

³⁾ Conc. Trid. sess. XXII. c. VI.

⁴⁾ Luk. XIX 14.

⁵⁾ Jer. XI, 19.

kliče naše jezo božjo; sicer pa je že tudi vse to zló, ki nas stiska, pravična kazen; setev zlá je dozorela. Zato moramo tudi gledé na to vzpodbujati vernike na pobožno tekmo, da bi potolažili Boga maščevavca greha, da bi izprosili nesrečnemu svetu potrebne pomoči. In vedó naj, da morejo vse to doseči zlasti po tej sveti daritvi. Po moči smrti Kristusove morejo ljudje obilno zadostiti božji pravici, a tudi izprositi obilno milosti od božjega usmiljenja. Ta moč pa, bodisi kot moč sprave, bodisi kot moč prošnje, je hotel Kristus, da ostani vsa v sveti evharistiji, ki ni morda le prazen in gol spomin njegove smrti, ampak nje resnično in čudežno, četudi nekrvavo in mistično obnovenje.

Sicer pa, radi to povemo, Nas zares veseli, da se je zadnja leta med verniki močno poživila ljubezen, močno poživilo češčenje do sv. evharistije; to nam daje upanje boljših časov. Marsikaj je uvedla, kakor smo že izpočetka rekli, skrbna pobožnost: zlasti bratovščine, ki skrbé za povzdignjenje in olepšanje evharističnega bogoslužja ali za vedno češčenje ali za pravno zadoščenje za toliko žaljenj in krivic. A s tem se še ne smemo zadovoljiti, častiti bratje, ne mi ne vi; mnogo je še dela; to in ono je treba še bodisi pospešiti bodisi započeti, da bode tudi pri onih, ki izpolnjujejo krščanske dolžnosti, ta največji božji dar v tisti svetlobi, v tisti časti, ki jo zasluži; da bodo toliko skrivnost kar najbolj vredno častili. Zato treba to, kar je započeto, bolj in bolj izpopolniti; kar je bilo, a se je opustilo, treba obnoviti: evharistične bratovščine, štirideseturne pobožnosti, svečane procesije, obiskovanja sv. Rešnega Telesa pred tabernaklom, in druge svete in tako koristne pobožnosti; vse treba storiti, kar v tem oziru svetujeta pobožnost in modrost. Posebno se je treba prizadevati, da bi med katoliškimi narodi zo-

pet prišlo v navado večkratno sv. obhajilo. K temu nas opominjajo, kakor smo že omenili, zgledi prvotne cerkve, sklepi cerkvenih zborov, nauki sv. očetev in najsvetejših mož vseh časov; kakor namreč telo potrebuje vedne hrane, tako tudi duša; najbolj močno in životvorno hrano pa daje sv. evharistija. Zato treba izrvati vse nasprotné predsodke, pregnati prazne strahove, pobiti slepilne pomiselke; zakaj gre za stvar, ki je pač ni bolj koristne vernemu ljudstvu, da se reši prevelikih skrbi za časne reči, da se poživi in ohrani v njem krščanski duh. K temu bodo gotovo mnogo pripomogli zgledi in opomini višjih stanov, zlasti pa gorečnost in marljivost duhovščine. Duhovniki, ki jim je Kristus dal oblast obhajati in deliti skrivnosti Svojega telesa in Svoje krvi, se mu pač za to ne morejo bolje zahvaliti, kakor če na vso moč pospešujejo Njegovo evharistično slavo in, kakor željno pričakuje od njih najsvetejše Srce, vabijo in vodijo ljudi k zveličanskim studencem velikega zakramenta in daritve.

Tako se bo zgodilo, kar močno želimo, da bo ljudstvo od dne do dne bolj deležno dragocenih sadov svete evharistije, da bodo rastle vera, upanje, ljubezen in vse krščanske čednosti, in sicer v prid in rešitev tudi držav; in bolj in bolj jasni bodo sklepi tako skrb-ljive ljubezni božje, ki je postavila tako skrivnost z a ž i v l j e n j e s v e t a z a v s e č a s e .

Polni upanja, da se bo to zgodilo, častiti bratje, damo vam, vaši duhovščini in vašemu ljudstvu kot jamstvo nebeških darov in dokaz naše srčne ljubezni apostolski blagoslov.

V Rimu pri sv. Petru, dné 28. maja na predvečer praznika sv. Rešnega Telesa 1902. v petindvajsetem letu Našega papeževanja.

Leon XIII

58.

Litterae apostolicae de instituendo consilio studiis sacrae scripturae provehendis.

LEO PP. XIII

AD PERPETVAM REI MEMORIAM.

Vigilantiae studiique memores, quo *depositum fidei* Nos quidem longe ante alios sartum tectumque praestare pro officio debemus, litteras encyclicas *Providentissimus Deus* anno MDCCCXIII dedimus, quibus complura de studiis Scripturae sacrae data opera complectebamur. Postulabat enim excellens rei magnitudo atque utilitas, ut istarum disciplinarum rationibus optime, quoad esset in potestate Nostra, consuleremus,

praesertim cum horum temporum eruditio progrediens quaestionibus quotidie novis, aliquandoque etiam temerariis, aditum, ianuamque patefaciat. Itaque universitatem catholicorum, maxime qui sacri essent ordinis, commonefecimus quae cuiusque pro facultate sua partes in hac caussa forent; accurateque persequuti sumus qua ratione et via haec ipsa studia provehi congruenter temporibus oporteret. Neque in irritum hujusmodi do-

cumenta Nostra cecidere. Iucunda memoratu sunt quae subinde sacrorum Antistites aliique praestantes doctrina viri magno numero obsequii sui testimonia deferre ad Nos maturaverint; cum et earum rerum, quas perscripseramus, opportunitatem gravitatemque efferrent, et diligenter se mandata effecturos confirmarent. Nec minus grate ea recordamur, quae in hoc genere catholici homines re deinceps praestitere, excitata passim horum studiorum alacritate. — Verumtamen insidere vel potius ingravescere caussas videmus easdem, quamobrem eas Nos Litteras dandas censuimus. Necesse est igitur illa ipsa iam impensius urgeri praescripta: id quod Venerabilium Fratrum Episcoporum diligentiae etiam atque etiam volumus commendatum.

Sed quo facilius uberiusque res e sententia eveniat, novum quoddam auctoritatis Nostrae subsidium nunc addere decrevimus. Etenim cum divinos hodie explicare tuerique Libros, ut oportet, in tanta scientiae varietate tamque multiplici errorum forma, maius quiddam sit, quam ut id catholici interpretes recte efficere usquequaque possint singuli, expedit communia ipsorum adiuvandi studia ac temperari auspicio ductuque Sedis Apostolicae. Id autem commode videmur posse consequi si, quo providentiae genere in aliis promovendis disciplinis usi sumus, eodem in hac, de qua sermo nunc est, utamur. His de caussis placet, certum quoddam Consilium sive, uti loquuntur, *Commissionem* gravium virorum institui: qui eam sibi habeant provinciam, omni ope curare et efficere, ut divina eloquia et exquisitissimam illam, quam tempora postulant, tractationem passim apud nostros inveniant, et incolumia sint non modo a quovis errorum afflatu, sed etiam ab omni opinionum temeritate. Huius Consilii praecipuam sedem esse addeceat Romae, sub ipsis oculis Pontificis maximi: ut quae Urbs magistra et custos est christianae sapientiae, ex eadem in universum christianae reipublicae corpus sana et incorrupta huius quoque tam necessariae doctrinae praeceptio influat. Viri autem ex quibus id Consilium coalescet, ut suo muneri, gravi in primis et honestissimo, cumulate satisfaciant, haec proprie habebunt suae navitati proposita.

Primum omnium probe perspecto qui sint in his disciplinis hodie ingeniorum cursus, nihil ducant instituto suo alienum, quod recentiorum industria repererit novi: quin imo excubent animo, si quid dies afferat utile in exegesim Biblicam, ut id sine mora assumant communemque in usum scribendo convertant. Quamobrem ii multum operae in excolenda philologia doctrinisque finitimis, earumque persequendis progressionibus collocent. Cum enim inde fere consueverit Scripturarum oppugnatio existere, inde etiam nobis quaerenda sunt arma, ne veritatis impar sit cum errore concertatio. — Similiter danda est opera, ut minori in pretio ne sit apud nos, quam apud externos, linguarum veterum orientalium scientia, aut codicum maxime primigeniorum peritia: magna enim in his studiis est utriusque opportunitas facultatis.

Deinde quod spectat ad Scripturarum auctoritatem integre asserendam, in eo quidem acrem curam diligentiamque adhibeant. Idque praesertim laborandum ipsis est, ut nequando inter catholicos invalescat illa sentiendi agendique ratio, sane non probanda, qua scilicet plus nimio tribuitur heterodoxorum sententiis, perinde quasi germana Scripturae intelligentia ab externae

eruditionis apparatu sit in primis quaerenda. Neque enim cuiquam catholico illa possunt esse dubia, quae fusius alias Ipsi revocavimus: Deum non privato doctorum iudicio permisisse Scripturas, sed magisterio Ecclesiae interpretandas tradidisse; „in rebus fidei et morum, ad aedificationem doctrinae christianae pertinentium, eum pro vero sensu sacrae Scripturae habendum esse, quem tenuit ac tenet sancta Mater Ecclesia cuius est iudicare de vero sensu et interpretatione Scripturarum sanctarum; atque ideo nemini licere contra hunc sensum aut etiam contra unanimum consensum Patrum ipsam Scripturam sacram interpretari“¹⁾; eam esse divinatorum naturam Librorum, ut ad religiosam illam, qua involvuntur, obscuritatem illustrandam subinde non valeant hermeneuticae leges, verum dux et magistra divinitus data opus sit, Ecclesia; demum legitimum divinae Scripturae sensum extra Ecclesiam neutiquam reperiri, neque ab eis tradi posse qui magisterium ipsius auctoritatemque repudiaverint. — Ergo viris qui de Consilio fuerint, curandum sedulo, ut horum diligentior quotidie sit custodia principiorum: adducanturque persuadendo, si qui forte heterodoxos admirantur praeter modum, ut magistram studiosius observent audiantque Ecclesiam. Quamquam usu quidem venit catholico interpreti, ut aliquid ex alienis auctoribus, maxime in re critica, capiat adiumenti: sed cautione opus ac delectu est. Artis criticae disciplinam, quippe percipiendae penitus hagiographorum sententiae perutilem, Nobis vehementer probantibus, nostri excolant. Hanc ipsam facultatem, adhibita loco ope heterodoxorum, Nobis non repugnantibus, iidem exacuunt. Videant tamen ne ex hac consuetudine intemperantiam iudicii imbibant: siquidem in hanc saepe recidit artificium illud criticae, ut ajunt, sublimioris; cuius periculosam temeritatem plus semel Ipsi denuntiavimus.

Tertio loco, in eam studiorum horum partem quae proprie est de exponendis Scripturis, cum latissime fidei utilitati pateat, singulares quasdam curas Consilium insumat. Ac de iis quidem testimoniis, quorum sensus aut per sacros auctores aut per Ecclesiam authentice declaratus sit, vix attinet dicere, convincendum esse, eam interpretationem solam ad sanae hermeneuticae leges posse probari. Sunt autem non pauca, de quibus cum nulla extiterit adhuc certa et definita expositio Ecclesiae, liceat privatis doctoribus eam, quam quisque probarit, sequi tuerique sententiam: quibus tamen in locis cognitum est analogiam fidei catholicamque doctrinam servari tamquam normam oportere. Iamvero in hoc genere magno opere providendum est, ut ne acrior disputandi contentio transgrediatur mutuae caritatis terminos; neve inter disputandum ipsae revelatae veritates divinaeque traditiones vocari in disceptationem videantur. Nisi enim salva consensione animorum collocatisque in tuto principiis, non licebit ex variis multorum studiis magnos expectare huius disciplinae progressus. — Quare hoc etiam in mandatis Consilio sit, praecipuas inter doctores catholicos rite et pro dignitate moderari quaestiones; ad easque finiendas qua lumen iudicii sui, qua pondus auctoritatis afferre. Atque hinc illud etiam consequetur commodi, ut maturitas offeratur Apostolicae Sedi declarandi quid a catholicis inviolate tenendum, quid investigationi altiori reservandum, quid singulorum iudicio relinquendum sit.

¹⁾ Conc. Vatic. sess. III, cap. II, *De revel.*

Quod igitur christianae veritati conservandae benevertat, studiis Scripturae sanctae promovendis ad eas leges, quae supra statutae sunt, Consilium sive *Commissionem* in hac alma Urbe per has litteras institui-mus. Id autem Consilium constare volumus ex aliquot S. R. E. Cardinalibus auctoritate Nostra deligendis: iisque in communionem studiorum laborumque mens est adiungere cum Consultorum officio ac nomine, ut in sacris urbanis Consiliis mos est, claros nonnullos, alios ex alia gente, viros quorum a doctrina sacra, praesertim biblica, sit commendatio. Consilii autem erit et statis conventibus habendis, et scriptis vel in dies certos vel pro re nata vulgandis, et si rogatum sententiam fuerit, respondendo consulentibus, denique omnibus modis, horum studiorum, quae dicta sunt, tuitioni et incremento prodesse. Quaecumque vero res consultae communitur fuerint, de iis rebus referri ad Summum Pontificem volumus; per illum autem ex Consultoribus referri, cui Pontifex ut sit ab actis Consilii mandaverit. — Atque ut communibus iuvandis laboribus supellex opportuna suppetat, iam nunc certam Bibliothecae Nostrae Vaticanae ei rei addicimus partem; ibique dige-

rendam mox curabimus codicum voluminumque de re Biblica collectam ex omni aetate copiam, quae Consilii viris in promptu sit. In quorum instructum ornatumque praesidiorum valde optandum est locupletiores catholici Nobis suppetias veniant vel utilibus mittendis libris; atque ita peropportuno genere officii Deo, Scripturarum Auctori, itemque Ecclesiae navare operam velint.

Ceterum confidimus fore, ut his coeptis Nostris, utpote quae christianae fidei incolumitatem sempiternamque animarum salutem recta spectent, divina benignitas abunde faveat; eiusque munere, Apostolicae Sedis in hac re praescriptionibus catholici, qui sacris Litteris sunt dediti, cum absoluto numeris omnibus obsequio respondeant.

Quae vero in hac causa statuere ac decernere visum est, ea omnia et singula uti statuta et decreta sunt, ita rata et firma esse ac manere volumus et iubemus; contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XXX Octobris anno MDCCCII, Pontificatus Nostri vicesimo quinto.

A. Card. Macchi.

59.

Decretum S. R. C., quo festum S. Joannis Baptistae de La Salle Conf. pro universa Ecclesia praescribitur.

Urbis et Orbis.

Ad humillimas preces Rev. Fr. Robustiani, Procuratoris Generalis et Postulatoris Congregationis Fratrum Scholarum Christianarum, ab infrascripto Cardinali Sacro Consilio legitimis Ritibus cognoscendis ac tuendis Praefecto relatas, Sanctissimus Dominus Noster Leo Papa XIII., ex ipsius Sacrae Congregationis consulto, benigne concedere dignatus est, ut festum S. Joannis Baptistae de La Salle Conf., cum Officio et Missa de Communi Conf. non Pont., exceptis Oratione et Lectionibus secundi ac tertii Nocturni propriis, sub ritu duplici minori, die decimaquinta Maii, post annum 1902, ab universa Ecclesia quotannis recolatur; mandavitque ut Calendario Universali ac novis editionibus Breviarii et Missalis Romani

eiusmodi festum cum supradicto Officio ac Missa (de eodem Communi Os iusti praeter Orationem et Evangelium) inscribatur, nec non elogium prout huic praeiacet Decreto,¹⁾ Martyrologio Romano inseratur. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 10. Februarii 1901.

L. S. D. CARD. FERRATA, Praef.

D. PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. Secret.

¹⁾ Die 15. Maii. Idibus Maii. Rothomagi, Sancti Joannis Baptistae de La Salle Confessoris: qui in erudienda adolescentia praesertim paupere excellens, et de religione civilique societate praeclare meritus, Fratrum Scholarum Christianarum sodalitatem instituit.

60.

Konkurzni razpis.

Potom okrožnice je bila razpisana vsled smrti izpraznjena mestna župnija Škofja Loka do 8. nov. 1902.

Istim potom so dalje razpisane vsled promocije, oziroma vsled odpovedi izpraznjene župnije: Jesenice

v radovljiški dekaniji, Studeno v cerkniški dekaniji in Trata v loški dekaniji; in sicer župniji Studeno in Trata do 27. decembra 1902, Jesenice pa do 10. januarja 1903.

61.

Škofijska kronika.

Ker se je p. n. prečastiti gospod stolni prošt dr. Janez Nep. Kulavic odpovedal častni službi ravnatelja bogoslovnih ved in je odložil tudi breme ravnatelja bogoslovnega semenišča, je bil prorek-

torjem bogoslovnih študij imenovan prečastiti gospod častni kanonik Josip Smrekar, ravnatelj bogoslovnega semenišča pa do sedanji alojzijeviški vodja veleč. g. dr. Josip Lesar.

Ravnateljem „Alojzijevišča“ je bil imenovan dosedanji alojzijeviški prefekt čast. gospod dr. Josip Gruden.

Knezoškofijskim konzistorijalnim svetnikom je bil imenovan velečastiti gosp. stolni kanonik Anton Fettich-Frankheim.

Knezoškofijskim duhovnim svetnikom sta bila imenovana čč. gg. Frančišek Schweiger, ki je bil imenovan dekanom leskovške dekanije, in Anton Žlogar, župnik v Šmartnem pri Litiji, ki je bil imenovan dekanom litijske dekanije.

Podeljene so bile župnije: Stara cerkev (Mitterdorf) pri Kočevju č. g. Josipu Epichu, kapelanu v Kočevju; Mošnje č. g. Ivanu Trpinu, kapelanu in beneficijatu v Šmartnem pri Litiji; Špitalič č. g. Antonu Mezgu, župniku v Podkrajju; Želimplje č. g. Frančišku Finžgarju, kuratu v prisilni delavnici v Ljubljani; Planina pri Rakeku č. g. Štefanu Riharju, župniku v Studenem; Kranjska gora č. g. Ludoviku Škufca, župniku v Krškem; Škofja Loka č. gosp. Avguštinu Sinkovcu, župniku na Jesenicah.

Kanonično vmeščeni so bili čč. gg.: Anton Fettich-Frankheim na kanonikat cesarske ustanove pri tukajšnji stolnici, dne 18. septembra 1902; Alojzij Češarek na župnijo Faro pri Kostelu dne 29. avgusta 1902; Gotard Rott na župnijo Zagorje ob Savi dne 12. septembra 1902; Josip Epich na župnijo Staro cerkev dne 12. septembra 1902; Anton Lesjak na župnijo Šent-Jernej dne 18. septembra 1902; Janez Berlic na župnijo Srednjo vas v Bohinju dne 1. oktobra 1902; Ivan Trpin na župnijo Mošnje dne 1. oktobra 1902; Anton Žnidaršič na župnijo Belo cerkev dne 7. oktobra 1902; Frančišek Finžgar na župnijo Želimplje dne 8. oktobra 1902; Anton Žlogar na župnijo Šmartno pri Litiji dne 12. oktobra 1902; Ivan Podboj na župnijo Toplice dne 5. novembra 1902; Anton Mezeg na župnijo Špitalič dne 5. novembra 1902; Štefan Rihar na župnijo Planino pri Rakeku, dne 17. novembra 1902; Ludovik Škufca na župnijo Kranjsko goro dne 1. decembra 1902.

Premeščeni so bili čč. gg. Anton Merkun iz Koprivnika (Nesselthal) v Lašče; Jakob Bajec, deficitent, kot ekspozit v Orehek; Alojzij Jerič iz Dobrnica kot župni upravitelj v Osilnico; Ivan Strukelj, župni upravitelj v Šmartnem pri Litiji, kot kapelan in beneficijant ondi; Blaž Rebol iz Naklega v Komendo; Anton Poljšak iz Šmartna pri Kranju v Naklo; Jernej Perjatelj, kapelan na Blokah, kot župni upravitelj v Podkraj; Anton Žnidaršič z

Erzela kot kapelan na Bloke; Dominik Janež z Gore pri Sodražici kot župni upravitelj v Studeno; Viljem Mlejnik s Kureščka kot ekspozit na Goro pri Sodražici; Ivan Bešter iz Kostanjevice na Trato; Karol Čerin iz Zagorja ob Savi v Kostanjevico; Jakob Kalan iz Poljan v Zagorje ob Savi; Anton Tabor iz Repenj na Erzeli; Josip Glibe iz Starega loga (Altlag) v Kočevsko Reko (Rieg); Ivan Renier kot župni upravitelj v Krško.

Na novo so bili nameščeni čč. gg. novomašniki: Frančišek Skulj kot kapelan v Nesselthalu; Frančišek Kimovec v Gradu; Alojzij Merhar v Šmartnem pri Litiji.

Č. g. subdijakon Karol Gross je bil nameščen kot subsidiar v Kočevju.

Začasni pokoj je bil dovoljen č. g. Jakobu Ramovšu, kapelanu v Laščah.

Med duhovščino ljubljanske škofije je bil sprejet č. g. Leopold Lenard iz misijonske kongregacije sinov presv. Srca Jezusovega, rojen v Svibnem dne 2. novembra 1876.

Umrli so čč. gg. Feliks Zavodnik, mestni župnik v Škofji Loki, dne 1. oktobra 1902; Andrej Drobnič, upokojen šmarijski župnik in dekan, dne 4. oktobra 1902 na Radleku pri Blokah; Josip Pekovec, upokojen kurat, v Zalogu pri Cerkljah dne 16. decembra 1902.

Priporočajo se v molitev čč. duhovnim sobratom:

V knezoškofijsko bogoslovno semenišče so sprejeti naslednji gospodje: Ažman Ciril iz Št. Jurja pod Kumom; Brajer Anton iz Mokronoga; Breznik Anton iz Ihana; Cepuder Vladimir iz Litije; Čebulj Jakob iz Velesovega; Demšar Anton iz Tržiča; Gogola Ivan iz Kranja; Golc Anton iz Dobrnica; Jerč Frančišek z Lipoglavega; Jerše Valentin z Dobrave pri Kropi; Ježek Matej iz Šmartna pod Šmarno goro; Kavčič Vincencij iz Kranja; Kerhne Frančišek iz Vipave; Klavžar Ivan iz Črnega vrha nad Idrijo; Kmet Ivan iz Tržiča; Kogovšek Ivan iz Št. Vida nad Ljubljano; Langerholz Ivan iz Stare Loke; Noč Ivan s Koroške Bele; Noč Matija s Koroške Bele; Papež Anton iz Ambrusa; Pavlin Jernej iz Naklega; Pogačar Ivan z Breznice; Prešeren Frančišek z Breznice; Sedej Ivan z Vojskega; Svetina Lovrenc z Breznice; Urbas Ivan z Blok; Vadnal Anton z Borovnice; Zorko Frančišek z Vač.

[Gospoda Ažman Ciril in Prešeren Frančišek sta bila poslana v Rim v kolegij „Germanicum-Hungaricum.“]

Tej številki je priložen „pregled cerkvenega in družabnega življenja po dekanijah in arhidiakonijah ljubljanske škofije proti koncu leta 1902“, ki naj se kot del „Ljubljanskega škofijskega lista“ priveže letošnjemu letniku.

Knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani, dne 16. decembra 1902.

Ljubljanska škofija.

Ime arhidiakonije	I.				II.		III.			IV.					V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno če- ščenje presv. Rešnj. Telesa v koliko žup- nijah?		Tretji red			Sv. misijon imeli v koliko župnijah?					Izobraže- valna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliska																	
	koliko		koliko		vsako prvo nedeljo v mesecu?	tudi ostale nedelje?	v koliko župnijah ustanovljen?	ima udov		Oo. frančiškani?	Oo. lazaristi?	Oo. jezuiti?	Oo. kapucini?	Svetni duhovniki?	za mladenice	knjižnice	bralna društva	Raiffeisnove poso- jihnice	Zadruge	Čebelice
	družb?	udov?	družb?	udov?				doma?	drugod?											
Ljubljanska . . .	2	120	5	1016	5	5	1	?	?	3	—	2	—	—	2	8	3	1	2	3
Gorenjska	29	1198	52	5747	79	36	14	1669	?	20	14	19	2	1	6	21	7	20	17	10
Notranjska	17	1343	37	5023	61	38	10	3013	?	21	11	9	—	—	11	5	4	19	19	5
Osrednja	20	1326	35	5196	70	32	11	?	?	14	18	9	1	2	2	8	3	14	5	8
Dolenjska	19	960	30	4977	69	36	19	?	?	15	9	20	1	—	1	3	5	14	2	2
Skupno . . .	87	4947	159	21959	284	147	55	—	—	73	52	59	4	3	22	45	22	68	45	28

Pregled

cerkvenega in družabnega življenja po dekanijah in arhidiakonijah ljubljanske škofije proti koncu l. 1902.

P. t. gospodom duhovnikom.

Želel sem se prepričati, kako se cerkveno življenje po naši škofiji razvija. Zato sem naprosil preč. gospode dekane, naj mi pošljejo potrebnih podatkov, kako v posameznih župnijah napreduje češčenje presvetega Srca Jezusovega in skupno češčenje presv. Rešnjega Telesa, kako se razvijajo Marijine družbe in tretji red, kje se je v zadnjih letih obhajal sv. misijon, kako se zbirajo mladeniči v izobraževalna društva, kako se snujejo knjižnice, posojilnice in čebelice.

P. t. gospodje dekani so se točno in hitro odzvali mojemu povabilu. Sestavil sem pregled po dekanijah, po arhidiakonijah in skupno po celi škofiji. Pregled je jako zanimiv in nam stavi pred oči tisto prenaporno, toda za naše čase prepotrebno delovanje p. t. gg. dušnih pastirjev, ki spada ne ravno na redno, ampak bolj na izredno pastirovanje.

Misleč, da bo ta pregled vse duhovne pastirje ne le jako zanimal, ampak mlačne spodbudil k delu, gorečne pa vzdrževal v njem, in prepričan, da bo pregled tudi za p. t. gg. dekane in arhidiakone koristen, ter jim pokazal napredke in pomanjkljivosti v njihovem delokrogu: sklenil sem priobčiti ta pregled kot prilogo Škofijskega lista vsem v pouk in premišljevanje.

Natančneje bom o tem izpregovoril v navadnem novoletnem pastirskem listu do vseh gg. duhovnikov moje škofije. Opomnim samo to, da ta pregled prikazuje razvoj cerkvenega življenja v naši škofiji ob koncu meseca oktobra 1902.

V Ljubljani, sv. Nikolaja dan, 1902.

✠ Anton Bonaventura

knezoškof.

Arhidiakonija ljubljanska.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.	
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva	
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v meseču	tudi ostale nedelje	v župniji ustanov- ljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade- nce	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis- nova po- sojilnica	Zadruga
kdaj usta- novljena?	koliko članov?	kdaj usta- novljena?	koliko članic?												
Sv. Nikolaj . <i>Križevniška cerkev . . .</i>	29.V. 1902.	članov 60 kand. 20		od 4—5	od 4—5 ¹⁾ od 8—9 zvečer		1	1901	jezuiti			2 Meštanski klub.			2
Sv. Jakob . . <i>Sv. Florijan</i>			6. V. 1899.		od 7—8 zveč.	od 7—8 zveč.		1	1901	jezuiti		1			1
Mati božja p. mostom <i>Uršulinke .</i>			12.V. 1899. 7. II. 1898.	udov 246 kand. 24 udov 290 kand. 94	od 4—5	od 4—5	1		1901	frančiškani	Katal. društvo roko- delskih pomočnikov. Katal. društvo za mladeniče.	3		Ljudska posojilnica. Vzajemna zavarovalnica.	
Sv. Peter . . <i>Oo. Jezuiti . Lichtenthurn zavod</i>	1892	40	1889 30.V. 1885.	50 264	od 1—2	od 1—2		1	1901	frančiškani		1	V Vođnatu V Štepanji vasi.		
Sv. Janez v Trnovem . .					od 2—3	od 1—2		1	1901	frančiškani		1			

¹⁾ Nočni častivci presv. Rešnjega Telesa vselej od prvega četrtega na prvi petek v mesecu od 9. ure zvečer do 4. ure zjutraj, en mesec v stolnici, en mesec pri sv. Jakobu.

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju v Ljubljani: 1. Vincencijeva družba v štirih konferencah. 2. Krščansko-socialna zveza (moški in ženski oddelek). 3. Krščanska ženska zveza (200 članic). 4. Društvo sv. Marte (150 članov). 5. Katoliško društvo za delavke (350 članic). 6. Slovensko delavsko stavbinsko društvo (okrog 100 hiš).

Dekanija Kamnik.

Ime župnije	I. Marijina družba				II. Skupno češč. presv. R. T.		III. Tretji red		IV. Sv. misijon imeli		V. Izobraževalna društva			VI. Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugod vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Raifeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj usta-novljena?	koliko članov?	kdaj usta-novljena?	koliko članic?												
	(1892) 181 čl.															
Kamnik	?	59	1899	167	1	1		326	1899	svet. duh.	1	1	1			1
Dob																
Gojzd	26.IX.1901	10	26.IX.1900	36	1			12	1900	lazaristi					1	
Homec					1	1		53								
Komenda	1900	88	1900	321	1	1		117	1900	lazaristi						
Mekinje	1899	58	1899	103	1	2.ned.		46	1901	lazaristi						
Mengeš					1	1		169			1	1			1	
Motnik					1	1		2								
Nevlje	23.XII.1900	39	23.XII.1900	56	1			25	1900	lazaristi						
Rova			1897	34	1			13						1	1	
Sela					1			25	1899	frančiškani						
Sp.Tuhinj					1			32	1899	frančiškani						
Stranje					1			31	1900	frančiškani						
Špitalič			2. II. 1902	46	1			22								
Tunjice	7. X. 1900	9	7. X. 1900	32	1			24	1900	lazaristi					1	
Vodice	12.VII.1900	51	12.VII.1900	226	1	1	15+170		1901	frančiškani		1				
Vranja peč								6								
Zg. Tuhinj	1898	20	1898	117	1			40	1899	frančiškani					1	1

Druge znamenitosti v družabnem življenju: 1. Katoliško politično društvo za kamniški okraj. 2. Društvo mejsebojne pomoči zoper ogenj v Tunjicah.

Dekanija Kranj.

Kranj			26.VI.1901	90	1	1		1	?	jezuiti		1				
Besnica					1			1							1	
Cerklje					1	1		1	1900	frančiškani			1	1	1	
Duplje					1			1	1902	lazaristi						
Goriče	6. X. 1901	23	7. VI. 1896	55	1			1	1901	frančiškani						

Dekanija Kranj.

Arhidiakonijska gorenjska.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebetica
	kdaj usta-novljena?	koliko članov?	kdaj usta-novljena?	koliko članic?												
Šenčur	1. IX. 1897	28	1. VIII. 1896	255	1			1	1898 1900	jezuiti (Olševk) frančiškani				1		
Kokra			3. VIII. 1902	14	1											
Kovor					1			1	1900	jezuiti						
Križi					1			1			1	1				
Mavčiče	22. IX. 1902	5	22. IX. 1902	50	1	1		1	1900	kapucini						
Naklo	1898	2	1898	40	1			1	1900	frančiškani				1		
Podbrezje					1			1	1900	jezuiti						
Preddvor	25. IX. 1902	15	29. III. 1899	118	1	1		1	1898	jezuiti					1	
Predoslje	1896	42	1896	154	1	2. ned. in prazn. še 2 ned. in o prazn.	53 čl.		1899	jezuiti						
Smladnik	3. III. 1901	56	3. III. 1901	193	1			1	1901	lazaristi					1	
Šenturška Gora					1			1	1901	lazaristi						
Šmartin	1897	47	1897	190	1		28	102	1901	lazaristi					1	
Trstenik	1898	18	1896	54	1				1898 1901	lazaristi frančiškani						
Trzič			1898	150	1	1		1	1902	jezuiti		1	1	1		
Velesovo			2. II. 1902	52	1	1		1	1901	jezuiti						
Zapoge	1. X. 1902	5	1. X. 1902	15	1	zadnje nedelje		1								

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju: 1. Marijina družba za žene na Trsteniku 64 čl.;
2. Vincencijeva družba v Trziču.

Dekanija Loka.

Stara Loka	1900	70			1	1		1	1899	jezuiti		1		1	
Bukovšica					1	o prazn.		1	1900	jezuiti					
Dražgoše					1			1							
Javorje	1900	45	1901	51	1	1	(1900) 156 čl.								
Št. Lenart								1							
Leskovicica			1901	58	1							1		1	1
Lučine					1				1900	lazaristi					

Dekanija Loka.

A r h i d i a k o n i j a g o r e n j s k a .

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niše	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Nova Oselica					1											
Poljane			1900	105	1	1	(1902) 60 čl.		1900	kapucini		1		1	1	
Retéče			25.VII.1900	74	1			1				1				
Selca	1901	93	1899	195	1	1	187 čl.		1898 1900	jezuiti		1		1	2	1
Sorica			1898	150	1	1		1				1			2	
Stara Oselica			1900	59				1								1
Škofja Loka			pri nunah 1845	31 1760	1	1		1			1		1		1	1
Trata			1900	126	1	1										
Zalilog					1		(1900) 92 čl.		1898	jezuiti						
Žabnica					1	1		1	1899	jezuiti						
Železniki					1	1		1								

Druge znamenitosti v družabnem življenju: Katol. pol. društvo za loški sodni okraj v Stari Loki.

Dekanija Radoljica.

Radoljica			22. IV. 1900	77	1	1		1	1900	frančiškani	1	1				
Begunje			4. X. 1901	52	1	1		1	1901	frančiškani						
Bohinjska Bela			1899	41	1	1		1				1		1		
Koroška Bela			1900	50	1			1	1900	lazaristi						
Bohinjska Bistrica	1900	75	1900	125	1	1	(1889) 37+123		1901	jezuiti		1				
Breznica			22. V. 1899	135	1	1	(1888) 52		1900	frančiškani						
Dobrava					1			12	1899	frančiškani na Brezjah						
Dovje			14. VI. 1902	28	1				1899	frančiškani						
Gorje	30. IV. 1899	40	30. IV. 1899	120	1	1	(2. III. 1890) 120		1900	frančiškani		1	1	1	1	1
Grad	8. XII. 1899	23	8. XII. 1899	70	1	1		1	1898	lazaristi	1	1				1

*

Dekanija Radoljica.

Arhidiakonija gorjnska.

Ime župnije	I. Marijina družba				II. Skupno češč. presv. R. T.		III. Tretji red		IV. Sv. misijon imeli		V. Izobraževalna društva			VI. Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliska		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-ntce	knjižnica	bralno društvo	Raiifeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj usta-novljena?	koliko članov?	kdaj usta-novljena?	koliko članic?												
	Druge znamenitosti v družabnem življenju: 1. Katol. polit. društvo za radoljški okraj v Radovljici; 2. Kato-liško delavsko društvo na Jesenicah (100 članov); 3. Katol. delavsko društvo v Kropi (okrog 70 članov).															
Jesenice . . .	4. X. 1898	50	14. X. 1898	130	1	1	(23. I. 1899) 126		1899	frančiškani		1		1	1	
Kamna-gorica . . .	1899	30	1899	72	1	1		14	1900	frančiškani		1	1			
Koprivnik . . .					1				1901	jezuiti						
Kranjska Gora	3. V. 1900	62	2. II. 1898	100	1	1	(1886) 150		1900	jezuiti		1		1	1 1	
Sv. Križ nad Jesenicami . . .					1				1899	frančiškani (duh. vaje)						
Kropa			1899	41	1	1	1								1	
Lesce			1902	30	1	zadnje		1								
Leše			12. IX. 1902	35	1	1	(1887) 119		1899	frančiškani na Brezjah						
Ljubno					1	1		1	1899	jezuiti						
Mošnje	19. III. 1900	35	2. II. 1900	120	1			1	1899	frančiškani na Brezjah				1		
Ovsiše					1			1	1900	jezuiti						
Ráteče					1			1							1	
Ribno			25. III. 1899	39	1										1	
Srednjava	4. II. 1900	100	4. II. 1900	182	1	1		100	1899	frančiškani	1	1		1	1 1	
Weissenfels					1			1	?	jezuiti						
Zasip			14. IX. 1902	23	1	1		15	1899	lazaristi						

Dekanija Cirknica.

Arhidiakonija notranjska.

Cirknica . . .	31. III. 1902	117	26. I. 1902	245	1	1	174 čl.				1			1	1
Begunje			14. IX. 1902	70	1	1		1							
Babinopolje					1	1		1							
Bloke			25. III. 1901	236	1	1		1	1900	frančiškani				1	1
Grahovo			8. XII. 1901	80	1	1		1	1901	frančiškani					
Planina	2. VI. 1896	62	10. I. 1894	278	1	o praz-nikih		1	1901	frančiškani				1	1

Dekanija Cirknica.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mladeniče	knjižnica	bralno društvo	Raiffeisnova poljovnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Stari Trg pri Ložu . . .			22. X. 1901	280	1	1	246 čl.		1900	jezuiti	1	1		1	1	
Studeno . . .	22.VI.1899	24	22.VI.1899	80	1				1899	jezuiti						
Sv. Trojica . . .			24.V. 1901	57	1	zad.ned. meseca	84 čl.									
Unec																
Sv. Vid nad Cirknico . . .	6. II. 1902	57	22.VI.1901	159	1	1			1901	frančiškani						

Dekanija Idrija.

Idrija			25. III. 1897	268	1		214 čl.		1899	jezuiti	1	1		1	1
Črnič	?	15	15. VIII. 1894	76	1			1	1902	lazaristi	1	1		1	1
Godovič					1										
Gora					1				1898	jezuiti				1	
Ledine			1899	34	1			1	1900	kapucini					1
Sp. Idrija			1899	70	1			1	1900	jezuiti	1				
Vojsko					1				1902	jezuiti				1	1
Vrh					1										
Zavrac					1				1900	frančiškani					
Žiri			17.VI.1898	170	1			1	1900	kapucini				1	1

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju v Idriji: 1. Vincencijeva družba. 2. Marijina družba za žene, ust. 16. VI. 1901; 205 članov.

Dekanija Postojna.

Postojna					1				1900	frančiškani					
Hrenovice	1900	42	1900	212	1	1			1900	frančiškani				1	1
Senožeče					1				?	lazaristi					
Slavina					1	1		1			1				1
Št. Peter					1			1						1	
Trnje	1899	67	1999	142	1	1			1901	lazaristi					
Vreme															

A r h i v i d i a k o n i j a n o t r a n j s k a .

Dekanija Ribnica.

Ime župnije	I. Marijina družba				II. Skupno češč. presv. R. T.		III. Tretji red		IV. Sv. misijon imeli		V. Izobraževalna društva			VI. Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niše	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj usta-novljena?	koliko članov?	kdaj usta-novljena?	koliko članic?												
Ribnica	8. XII. 1901	57	8. XII. 1901	301	1	1			1900	lazaristi				1	1	
Dobropolje . .	27. IV. 1902	40	27. IV. 1902	222	1	1			1899	frančiškani				1	1	
Dolenjavas . .	1900	106	1900	160	1	1	430 čl.		1899	lazaristi						1
Draga			25. III. 1902	39	1	tretjo nedeljo			1900	frančiškani						
Gora	28. VI. 1901	32	1. XI. 1900	46	1	1	266 čl.									
Grčarice . . .					1											
Sv. Gregor . .					1	1	843 čl.									
Lašče			1. XII. 1901	180	1	1			1900	frančiškani						1
Loški Potok .	26. VI. 1901	59	7. X. 1900	190	1	1			1900	frančiškani		1				1
Rob					1				1900	frančiškani				1		
Sodražica . .	1. XI. 1900	120	1. XI. 1900	210	1	1			1900	frančiškani					1	1
Struge	20. IV. 1901	41	25. VII. 1900	85	1	1			1899	frančiškani				1		
Škocijan . . .									1900	frančiškani						
Turjak																
Vel. Poljane .			1902	22	1	1										

Dekanija Trnovo.

Trnovo (Harije)	16. IV. 1900	375	16. IV. 1900	460	1	1	538 čl.		?	lazaristi	1	1		1	1	2
Knežak					1	1			1901	lazaristi						
Košana		100		47	1	1		1	1901	jezuiti						
Nadanje Selo			8. VII. 1899	154	1	1	153 čl.		1902	lazaristi				1	1	
Suhorija			21. VI. 1899	40		tretjo nedeljo		1	1901	lazaristi						
Prem					1			1	1900	jezuiti						
Zagorje					1	1		1	1902	lazaristi						

A r h i d i a k o n i j a n o t r a n j s k a .

Dekanija Vipava.

Arhidiakonija notranjska.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mladeniče	knjižnica	bralno društvo	Raffais-nova pošojlnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Vipava	18. V. 1899	29	25. VIII. 1898	71	1	1	65 čl.		1899	frančiškani				1	1	
Budanje . . .					1	1		1								
Col			1899	52	1											
Lozice					1	1		1	1900	frančiškani						
Planina			1900	55	1	1			1898	lazaristi						
Podraga			1900	42	1	1		1	1900	jezuiti						
Podkraj			1901	28	1	1			1899	frančiškani						
Šturije			1901	35	1	1		1			1	1	1			
Št. Vid					1	1		1	1900	frančiškani	1	1				
Vrabče					1				1899	frančiškani						
Vrhopolje . .			2. VII. 1901	32	1	1		1	1900	frančiškani						
Erzelj					1											
Goče			1900	70	1	1		1			1	1				
Slap					1	1										
Ustje					1	1					1	1			1	

Dekanija ljubljanska okolica.

Arhidiakonija osrednja.

Brezovica . .	16. II. 1902	41	16. II. 1902	142	1			1	1901	lazaristi						1
Črnuče					1	3. ned. in prazn.		1	1899	frančiškani						
Dobrova . . .	22. XII. 1898	29	22. XII. 1898	167	1	1		1	1898	lazaristi						1
Golo																
Ig	17. VII. 1900	81	17. VII. 1900	329	1	1	64 moških 132 žensk	1	1901	frančiškani				1	2	
Sv. Jakob pri Savi	1902	?	29. VII. 1900	120	1	1	15. X. 1899 78 članov							1	1	1
Ježica					1	ob praznikih	4 X. 1897 73 članov	1								
Sv. Katarina .					1				1900	lazaristi						

*

Dekanija ljubljanska okolica.

A r h i v i a k o n i j a o s r e d n j a .

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova pošojnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Polje	4. VIII. 1900	23	4. VIII. 1900	128	1	1		1	1898 1901	jezuiti						
Preska	8. IX. 1898	111	8. IX. 1898	247	1	1	45	1	1899	lazaristi						1
Rudnik					1			1	1900	jezuiti						
Sora	25. III. 1898	100	25. III. 1898	200	1	2. ned.		1	1898	lazaristi						1
Sostro					1	1		1	1900	jezuiti						
Šmartin pod Šmar. goro					1	1		1								
Št. Vid	11. XII. 1897	80	11. XII. 1897	360	1	1	6. I. 1899 69. čl.	1	1900	frančiškani						
Želumlje	22. II. 1902	20	22. II. 1902	28	1	3. ned.		1	1899	lazaristi						

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju: Marijina družba za može ust. 26. XII. 1900, za žene, ust. 25. VII. 1900 v Sori.

Dekanija Litija.

Šmartin pri Litiji	5. V. 1902	220	17. XI. 1901	430	1	1		1	1902	lazaristi	1				1	
Dobovec					1				1901	frančiškani						
Dole	12. VIII. 1900	190	12. VIII. 1900	70	1	1	1		?	lazaristi						
Hotič								1								
Janče					1											
Javorje					1	1										
Št. Jurij pod Kumom					1				1901	kapucini						
Kresnice																
Št. Lambert					1											
Polšnik			25. III. 1901	50	1	1			1900	frančiškani						
Prežganje	26. VIII. 1902	22	2. VII. 1901	72	1	1			1901	lazaristi						
Primskovo					1											
Radeče					1			1	1900	kapucini					1	

Dekanija Litija.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliska		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Raffels-nova pošojnica	Zadruga	Čebelca
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Sava					1										1	
Svibno					1											
Štanga			1. IX. 1902	35	1				1901	frančiškani						
Zagorje			3. XI. 1901	80	1			1	1899	frančiškani		1				

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju: 1. Od leta 1897. vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa vsako nedeljo od petih zjutraj do „Ave Marija“ v Radečah; 2. Delavsko stavbeno društvo (18 članov) in Katoliško društvo (30 članov) v Zagorju.

Dekanija Moravče.

Moravče	1899	57	1899	347	1	2. ned.	(1894) 109 čl.	1899	frančiškani					1	1
Blagovica			1899	61	1			1	1899	lazaristi				1	
Brdo					1			1	1901	jezuiti					
Čemšenik			1902	82	1	1		1						1	1
Češnjice					1			1			1				
Dol					1			1	1899	jezuiti					
Sv. Gora					1			1							
Št. Gotard					1			1	1899	lazaristi					
Sv. Helena					1	1		1							
Ihan					1	2. ned.		1			1				
Kolovrat			1899	35	1	1	30 čl.		1898	lazaristi					
Krašnja					1			1							
Št. Ožbalt					1			1							
Peče					1			1							
Sv. Planina					1			1							
Vače			1900	142	1		114 čl.		1901	frančiškani		1			
Zlato Polje					1			1				1			

Dekanija Šmarija.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	ndje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Patifels-nova pošojnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Šmarija . . .			8. XII. 1898	119	1	1	30. VIII. 1901	1	1899	jezuiti	1	1		1		
Javor					1	2. ned.		1								
Št. Jurje . . .	8. IV. 1902	18	8. IX. 1901	80	1	1	40 čl.		1899	frančiškani						
Kopanjanj . . .					1			1	?	svetni duh.						
Lipoglav . . .					1	1		1								
Polica			2. VIII. 1899	117	1	1		1	1899	lazaristi						
Št. Vid	1900	60	1900	350	1	1		1	1901	jezuiti		1	1	1		
Višnja Gora			11. II. 1900	176	1	1			1899	jezuiti				1		
Zatičina . . .									1900	frančiškani						
Žalina			10. IX. 1899	100	1	1	1		1899	lazaristi						

Dekanija Vrhnika.

Vrhnika . . .	25. XI. 1900	70	25. XI. 1900	230	1	1		1	1901	frančiškani	1	1	1	1	1
Borovnica . .			25. III. 1901	137	1	1		1	1900	lazaristi				1	1
Črni Vrh . . .	30. IV. 1901	18	30. IV. 1901	62	1	še dve nedelji		1	1901	lazaristi					
Horjul	3. VII. 1898	45	3. VII. 1898	125	1	1		1	1899	lazaristi				1	1 1
Hotedršica . .					1			1							
Št. Jošt	5. IV. 1902	18	5. IV. 1902	52	1			1	1898	lazaristi					
Logatec			28. V. 1899	168	1	1		1							
Podlipa	2. IV. 1897	15	2. IV. 1897	63	1	1		1	1901	frančiškani					
Polh. Gradec	18. III. 1900	107	18. III. 1900	212	1	1		1	?	svetni duh.				1	
Preserje . . .			1901	44	1	1		1	1901	frančiškani					
Rakitna					1			1							
Rovte					1	3. ned.						1	1	1	
Zaplana			24. IV. 1901	36					1898	jezuiti					

Druge znamenitosti v cerkvenem in družabnem življenju: Marijina družba za žene v Črnem Vrhu, ustanovljena 30. IV. 1901; 39 članov.

A r h i d i a k o n i j a o s r e d n j a .

Dekanija Gottschee.

A r h i d i a k o n i j a d o l e n j s k a .

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliska		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niše	knjižnica	bratno društvo	Raitiš-nova pošilnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?												
Gottschee . .					1		1									
Altlag					1				1899	jezuiti						
Banjaloka . .					1				1900	jezuiti						
Ebenthal . .					1											
Fara pri Kostelu					1				1900	frančiškani						
Götteniz . .					1											
Mitterdorf . .					1				1899	jezuiti						
Morobiz . .					1											
Mösel					1											
Nesselthal . .					1				1901	jezuiti						
Osilnica . . .					1		1		1900	frančiškani						
Rieg					1											
Unter-Deutschau					1				1900	jezuiti						
Unter-Lag . .					1											

Dekanija Leskovec.

Leskovec . .	1902	111	1902	427	1	1		1	1902	frančiškani				1		
Boštanj . . .	31. VIII. 1901	36	31. VIII. 1901	133	1	1	1									1
Bučka	22. VIII. 1901	?	22. VIII. 1901	?	1			1								
Cerklje . . .	19. III. 1902	114	19. III. 1902	256	1	1		1	1902	kapucini						
Čatež	22. VI. 1901	37	22. VI. 1901	118	1	1	1		1899	jezuiti						
Vel. Dolina .					1			1	1900	jezuiti						
Sv. Duh . . .								1	1901	frančiškani						
Št. Jernej . .	25. VIII. 1901	28	25. VIII. 1901	266	1	1		1	1900	jezuiti				1		

*

Dekanija Leskovec.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mladenice	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova po-sojlnica	Zadruga	Čebeltica
kdaj ustanovljena?	koliko članov?	kdaj ustanovljena?	koliko članic?													
Kostanjevica			22. II. 1902	80	1	1	1		1899	jezuiti						
Križevo . . .			1902	172	1			1	1900	jezuiti					1	
Krško					1		1								1	
Raka					1			1	1900	frančiškani						
Studenec . .	1901	24	1901	130	1	1	1		1901	frančiškani						
Škocijan . .	1902	43	1902	201	1			1							1	

Dekanija Novo Mesto.

Novo Mesto			5. X. 1901	81	1	1		1	1899	jezuiti						
Bela cerkev								1	1901	frančiškani						
Brusnice . .								1	1901	jezuiti						
Črmošnjice .					1	1	1		1902	jezuiti						
Mirna Peč . .			4. XII. 1898	123	1	1		1	1902	jezuiti						
Podgrad . .								1	1899	frančiškani						
Pöllandl . . .					1			1	1902	jezuiti						
Prečina . . .					1	1			1902	lazaristi			1			
Soteska . . .					1		1									
Stopiče . . .					1	1		1	1901	lazaristi		1				
Šempeter . .					1	1		1								
Šmarjeta . .	1900	65	1898	155	1	1	1					1				
Šmihel	1. II. 1902	63	1. II. 1898	399	1	1		1	1900	lazaristi		1		1		
Toplice . . .					1			1	1899	frančiškani						
Vavtavas . .			14. VIII. 1902	42	1	1		1	1902	lazaristi						

Dekanija Semič.

Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
	Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
	mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v meseču	tudi ostale nedelje	v župniji ustanov- ljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade- niče	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis- nova po- sojilnica	Zadruga	Čebelica
	kdaj usta- novljena?	koliko članov?	kdaj usta- novljena?	koliko članic?												
Semič	19. III. 1901	67	8. XII. 1900	409	1	1		1	1901	jezuiti						1
Adlešiči					1			1*							1	
Črnomelj			20. X. 1902	170	1	1		1	1899	lazaristi						
Dragatuš					1		1		1900	jezuiti						
Metlika			19. X. 1902	200	1	1		1						1	1	
Podzemelj					1			1	1898	lazaristi						
Preloka					1			1								
Radovica	19. X. 1902	18	19. X. 1902	102	1			1								
Staritrq					1			1	1900	jezuiti						
Stockendorf					1			1	1902	jezuiti						
Suhor	18. X. 1902	60	18. X. 1902	117	1		1									
Vinica					1			1								
Vrh					1			1								

Dekanija Trebnje.

Trebnje			29. VIII. 1901	210	1	1	1		1901	frančiškani						
Čatež					1	1										
Št. Janž	17. II. 1900	54	17. II. 1900	166	1	1	1							1		
Sv. Križ			12. VIII. 1900	237	1	1			1900	jezuiti			1			
Št. Lovrenc					1	1			1900	frančiškani						
Mirna			24. VIII. 1902	90	1	1			1901	frančiškani			1			
Mokronog					1	1										
Št. Rupert					1	1	1		1900	frančiškani					1	
Trebelno			2. II. 1901	43	1	1	1								1	
Sv. Trojica					1	1	1								1	

A r h i v i a k o n i j a d o l e n j s k a .

Dekanija Žužemberk.

Arhidiakonija dolenjska.	Ime župnije	I.				II.		III.		IV.		V.			VI.		
		Marijina družba				Skupno češč. presv. R. T.		Tretji red		Sv. misijon imeli		Izobraževalna društva			Gospodarska društva		
		mladeniška		dekliška		vsako prvo nedeljo v mesecu	tudi ostale nedelje	v župniji ustanovljen	udje drugodi vpisani	kdaj?	kdo ga je vodil?	za mlade-niće	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis-nova po-sojilnica	Zadruga	Čebelica
		kdaj usta-novljena?	koliko članov?	kdaj usta-novljena?	koliko članic?												
	Žužemberk .	1897	100	?	360	1	1	(1887) 1133 članov		1899	lazaristi	1	1	1	1	1	
	Ajdovec . . .	?	15	?	40	1	1		1	1898	lazaristi						
	Ambrus . . .	?	15	?	30	1	1		1	1900	frančiškani						
	Dobrnice . . .					1	1		1								
	Hinje								1	1902	lazaristi						
	Krka	1899	80	?	130	1	1		1								
	Sela					1	1	(1900)									
	Šmihel								1								
	Unter Warm-berg								1								
	Zagradec . . .	1899	30	?	80	1	1		1	1899	frančiškani				1		

Arhidiakonija gorenjska.

Ime dekanije	I.								II.		III.		IV.			V.		VI.		
	Marijina družba								Skupno česč. presv. R. T.	Tretji red		Sv. misijon imeli			Izobra- ževalna društva		Gospo- darska društva			
	mladeniška				dekliška					v koliko župn.	v koliko žup. ust.?	koliko članov?	kje?	kdo?	kdaj?	za mladeniče	knjižnica	bratno društvo	Raffels. pos	Zadruga
	ustanovljena		koliko		ustanovljena		koliko		t. ned. v mes. tuč. ost. ned.											
kje?	kdaj?	družb.?	udov.?	kje?	kdaj?	družb.?	udov.?													
Kamnik	Zg. Tuhinj 1898 Mekinje 1899 Komenda 1900 Nevlje 1900 Tunjice 1900 Vodice 1900 Gojzd 1901 Kamnik ?	1898 1899 1900 1900 1900 1900 1901 ?	8 334		Rova 1897 Zg. Tuhinj 1898 Kamnik 1899 Mekinje 1899 Komenda 1900 Nevlje 1900 Tunjice 1900 Vodice 1900 Gojzd 1901 Špitalič 1902	1897 1898 1899 1899 1900 1900 1900 1900 1901 1902	10 1138	16 6	2 366	1359	Kamnik Gojzd Komenda Mekinje Nevlje Sela Šmartin Stranje Tunjice Vodice Zg. Tuhinj	svetni duhov. lazaristi lazaristi lazaristi lazaristi franciškani franciškani franciškani lazaristi franciškani franciškani	1899 1900 1900 1901 1900 1899 1899 1900 1900 1901 1899	2 3 1	5 2 1					
Kranj	Predoslje 1896 Šenčur 1897 Šmartin 1897 Naklo 1898 Trstenik 1898 Goriče 1901 Smlednik 1901 Mavčiče 1902 Preddvor 1902 Zapoge 1902	1896 1897 1897 1898 1898 1901 1901 1902 1902 1902	10 241		Goriče 1896 Šenčur 1896 Predoslje 1896 Trstenik 1896 Šmartin 1897 Naklo 1898 Tržič 1898 Preddvor 1899 Kranj 1901 Smlednik 1901 Kokra 1902 Mavčiče 1902 Velesovo 1902 Zapoge 1902	1896 1896 1896 1896 1897 1898 1898 1899 1901 1901 1902 1902 1902 1902	14 1430	21 6	2 81	?	Kranj Crklje Duplje Goriče Šenčur Kovor Mavčiče Naklo Podbrezje Preddvor Predoslje Smlednik Šenturška Gora Šmartin Trstenik Tržič Velesovo Olševk	jezuiti franciškani lazaristi franciškani franciškani jezuiti kapucini franciškani jezuiti jezuiti jezuiti lazaristi lazaristi lazaristi lazaristi franciškani jezuiti jezuiti jezuiti	? 1900 1902 1901 1900 1900 1900 1898 1899 1901 1901 1901 1898 1901 1902 1901 1898	1 3 2	5 — 3					
Loka	Stara Loka 1900 Javorje 1900 Selca 1901	1900 1900 1901	3 208		Šk. Loka (nune) 1845 Sorica 1898 Selca 1899 Poljane 1900 Reteče 1900 St. Oselica 1900 Trata 1900 Javorje 1901 Leskovicca 1901	1845 1898 1899 1900 1900 1900 1900 1901 1901	9 1609	16 9	4 495	?	Stara Loka Bukovšica Lučine Poljane Selca Zalilog Žabnica	jezuiti jezuiti lazaristi kapucini jezuiti jezuiti jezuiti	1899 1900 1900 1900 1898 1900 1898 1899	— 5 2	4 8 2					
Radoljica	Jesenice 1898 Gorje 1899 Grad 1899 Kamna Gorica 1899 Boh. Bistrica 1900 Kranjska Gora 1900 Mošnje 1900 Srednja vas 1900	1898 1899 1899 1899 1900 1900 1900 1900	8 415		Jesenice 1898 Kranj. Gora 1898 Bohinj. Bela 1899 Breznica 1899 Gorje 1899 Grad 1899 Kamna Gor. 1899 Kropa 1899 Ribno 1899 Radoljica 1900 Kor. Bela 1900 Boh. Bistrica 1900 Mošnje 1900 Srednja Vas 1900 Begunje 1901 Dovje 1902 Lesce 1902 Leše 1902 Zasip 1902	1898 1898 1899 1899 1899 1899 1899 1899 1899 1900 1900 1900 1900 1900 1901 1902 1902 1902 1902	19 1570	26 15	6 727	?	Radoljica Begunje Koroška Bela Boh. Bistrica Breznica Dobrava*) Dovje Gorje Grad Jesenice Kamna Gor. Koprivnik Kranj. Gora Sv. Križ nad Jes Leše *) Ljubno Mošnje*) Ovsice Srednja Vas Weissenfels Zasip	franciškani franciškani lazaristi jezuiti franciškani franciškani franciškani lazaristi lazaristi franciškani franciškani jezuiti jezuiti franciškani franciškani jezuiti jezuiti franciškani franciškani jezuiti lazaristi	1900 1901 1900 1901 1900 1899 1900 1900 1898 1899 1900 1901 1900 1899 1899 1899 1900 1899 1899 1899 1899 ?	3 10 2	6 7 4					

*) na Brezjah.

Arhidiakonija notranjska.

Ime dekanije	I.								II.		III.		IV.			V.			VI.			
	Marijina družba								Skupno češč. presv. R. T.	Tretji red		Sv. misijon imeli			Izobra- ževalna društva			Gospo- darska društva				
	mladeniška				dekliška					v koliko župn.	koliko članov?		kje?	kdo?	kdaj?	za mladeniče	knjižnica	bralno društvo	Raiffeis. pos	Zadruga	Čebelica	
	ustanovljena		koliko		ustanovljena		koliko		I. ned. v mes. tudi ost. ned.	v koliko žup. ust.?	doma?	drugod?										kje?
kje?	kdaj?	družb?	udov?	kje?	kdaj?	družb?	udov?	I. ned. v mes. tudi ost. ned.					v koliko žup. ust.?	doma?	drugod?	kje?	kdo?	kdaj?	za mladeniče	knjižnica	bralno društvo	
Cirknica	Planina Studeno Cirknica Št. Vid	1896 1899 1902 1902	4	260	Planina Studeno Bloke Grahovo Stari Trg Sv. Trojica Št. Vid Cirknica Begunje	1894 1899 1901 1901 1901 1901 1901 1902 1902	9	1485	10	7	3	504	?	Bloke Grahovo Planina Stari Trg Studeno Št. Vid	franciškani franciškani franciškani jezuiti jezuiti franciškani	1900 1901 1901 1900 1899 1901	2	1			4	4
Idrija	Črni Vrh	?	1	15	Črni Vrh Idrija Žiri Ledine Sp. Idrija	1894 1897 1898 1899 1899	5	618	10		1	214	?	Idrija Črni Vrh Gora Ledine Sp. Idrija Zavrac Žiri	jezuiti lazaristi jezuiti kapucini jezuiti jezuiti franciškani kapucini	1899 1902 1898 1900 1900 1902 1900 1900	4	2		5	4	1
Postojna	Trnje Hrenovice	1899 1900	2	109	Trnje Hrenovice	1899 1900	2	354	6	3				Postojna Hrenovice Senožeče Trnje	franciškani franciškani lazaristi lazaristi	1900 1900 ? 1901		1		2	2	
Ribnica	Dol. Vas Sodražica Ribnica Loški Potok Gora Struge Dobropolje	1900 1900 1901 1901 1901 1901 1902	7	455	Dolenja Vas Loški Potok Sodražica Gora Struge Ribnica Lašče Dobropolje Draga Vel. Poljane	1900 1900 1900 1900 1900 1901 1901 1902 1902 1902	10	1455	13	10	3	1539	?	Ribnica Dobropolje Dolenja Vas Draga Lašče Loški Potok Rob Sodražica Struge Škocijan	lazaristi franciškani lazaristi franciškani franciškani franciškani franciškani franciškani franciškani franciškani	1900 1899 1899 1900 1900 1900 1900 1900 1899 1900		1		4	6	1
Trnovo	Trnovo- Harije Košana	1900	2	475	Suhorija Nadanje Selo Trnovo- Harije	1899 1899 1900	3	726	7	6	2	691	?	Trnovo Prem Suhorija Košana Šmihel Zagorje Knežak	lazaristi jezuiti lazaristi jezuiti lazaristi lazaristi lazaristi	? 1900 1901 1901 1902 1902 1901	1			2	2	2
Vipava	Vipava	1899	1	29	Vipava Col Planina Podraga Goče Podkraj Šturije Vrhpolje	1898 1899 1900 1900 1900 1901 1901 1901	8	385	15	12	1	65	?	Vipava Lozice Planina Podraga Podkraj Št. Vid Vrabče Vrhpolje	franciškani franciškani lazaristi jezuiti franciškani franciškani franciškani franciškani	1899 1900 1898 1900 1899 1900 1899 1900	4		4	2	1	1

